

Program rozvoja obce Hanigovce

na roky 2015 - 2022

Názov:	Program rozvoja obce Hanigovce na roky 2015-2022
Územné vymedzenie :	Hanigovce
Územný plán obce/VÚC schválený:	<i>nie</i>
Dátum schválenia PRO:	<i>DD. MM. RRRR</i>
Dátum platnosti:	<i>od DD. MM. RRRR do DD. MM. RRRR</i>
Verzia¹	<i>1.0</i>
Publikovaný verejne:	<i>DD. MM. RRRR</i>

Zdroj: vlastné spracovanie

Obsah

Obsah	3
Úvod	5
EX-post hodnotenie	8
Financovanie projektov	8
1. Analytická časť	10
1.1 Analýza vnútorného prostredia	10
1.1.1. História obce	10
1.1.2. Prírodné pomery	10
1.1.3. Technická infraštruktúra	13
1.1.3.1. Cestná doprava	13
1.1.3.2. Železničná doprava	13
1.1.3.3. Osobná autobusová doprava	14
1.1.3.4. Cyklistická doprava, turistické trasy a oddychové zóny	14
1.1.3.5. Telekomunikácie a informačná infraštruktúra	14
1.1.3.6. Elektrifikácia	14
1.1.3.7. Plynofikácia	14
1.1.4. Životné prostredie	15
1.1.5 Obyvateľstvo	16
1.1.6 Vzdelanie a zamestnanosť	22
1.1.7 Bývanie	24
1.1.8. Podnikateľské subjekty	27
1.1.9. Školstvo a vzdelanie	27
1.1.10. Sociálna sféra	27
1.1.11. Zdravotníctvo	29
1.1.12. Šport	30
1.1.13. Kultúra	30

1.1.14.	Ubytovacie zariadenia	30
1.1.15.	Stravovacie a reštauračné služby	30
1.1.16.	Cestovný ruch	30
1.1.17.	Rekapitulácia rozpočtu obce za roky 2009 – 2014	31
1.1.18.	Samospráva	32
1.2.	Analýzy vonkajšieho prostredia	33
1.2.1	Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území	33
1.3.	EX-ante hodnotenie	41
1.4.	Zhodnotenie súčasného stavu územia	44
2.	Strategická časť	48
2.1.	Sociálna oblasť	49
2.2.	Hospodárska oblasť	49
2.3.	Enviromentálna oblasť	50
3.	Programová časť	54
4.	Realizačná časť	58
4.1.	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRO	58
4.2.	Komunikačná stratégia	58
4.3.	Monitorovanie a hodnotenie	58
4.4.	Akčný plán	60
5.	Finančná časť	61
5.1.	Indikatívny finančný plán PRO	62
6.	Záver	63
7.	Prílohy	64
	Príloha č. 4 Akčný plán	68

Úvod

Program rozvoja obce, spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy.

Program rozvoja obce vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov nachádzajúcich sa v území. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho rozvoja obce.

Program rozvoja obce Hanigovce na roky 2015 - 2022 je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z..

Obec Hanigovce je súčasťou Prešovského kraja, ktorý patrí medzi regióny s trvale nepriaznivými ekonomickými výsledkami.

Sú to predovšetkým:

- Nízka úroveň HDP, ktorý v prepočte na jedného obyvateľa zaostáva za priemerom v SR
- Vysoká miera nezamestnanosti
- Výrazná disproporcía v regióne
- Výrazné zaostávanie technickej infraštruktúry

Pre potreby spracovania Programu rozvoja obce sa analyzovali už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty na :

- **Regionálnej a lokálnej úrovni** (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hanigovce na roky 2007 – 2013, Program rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2014 - 2022)
- **národnej** (Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010, Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, 2010)
- **cezhraničné a európske strategické dokumenty** (Stratégia Európa 2020, Spoločný strategický rámec EK, Materiály Európskej komisie k programovému obdobiu 2014 – 2020 a politiky súdržnosti)

Formulár č. Ú 1 Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	- Program rozvoja obce Hanigovce na roky 2015 – 2022
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zriadené z vedenia obce, pracovníkov obecného úradu a poslancov obecného zastupiteľstva
Obdobie spracovania	- vid' tabuľka č Ú 3 Harmonogram spracovania PRO
Financovanie spracovania	- náklady na financovanie boli hradené z rozpočtu obce

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Celý proces spracovania Programu rozvoja obce a harmonogram realizácie jednotlivých častí je nastavený tak aby umožňoval poslancom a občanom obce sa aktívne zúčastňovať na jeho tvorbe a takto zachytiť čo najviac podnetov, ktoré budú viesť k vyššej kvalite života v našej obci.

Formulár č. Ú 3 Harmonogram spracovania PRO

Harmonogram spracovania PRO												
Termín	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Program rozvoja obce pozostáva z týchto častí:

- Analytická časť
- Strategická časť
- Programová / Plánovacia časť
- Realizačná časť
- Finančná časť

V analytickej časti Programu rozvoja obce budeme analyzovať územie. Opíšeme obec s jej základnými geografickými údajmi a hlavnými socioekonomickými charakteristikami, ktoré charakterizujú sociálny a ekonomický rozvoj obce. Súčasťou bude spracovať súhrnu analýzu rozvojového potenciálu obce vyhodnocovať jej silné a slabé stránky a taktiež príležitosti a ohrozenia, aby sme dostali súhrny pohľad na reálnu situáciu obce a možnosti jej rozvoja.

Strategická časť sa bude zaoberať oblasťami možného rozvoja územia jeho víziou. Je orientovaná na formulovanie strategického rozvoja obce. Globálne ciele sú rozpracované do špecifických cieľov, ktoré majú stabilizačný, prípadne rozvojový charakter. Stabilizačné ciele a s tým súvisiace opatrenia sú zamerané na riešenie súčasného stavu v jednotlivých oblastiach tak, aby nedošlo k prehľbovaniu jestvujúcich problémov. Opatrenia viažuce sa na rozvojové ciele sú zamerané na možnosti aktivácie potenciálu obce a na podporu jej dlhodobého rozvoja.

V programovej / plánovacej časti budeme riešiť potreby územia a budeme plánovať realizáciu jednotlivých aktivít. Spracujeme zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a aktivít.

Realizačná časť Programu rozvoja obce tvorí podrobný opis organizačného zabezpečenia riadenia, zodpovednosti a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi a subjektmi pri realizácii jednotlivých cieľov vyplývajúcich z Programu rozvoja obce.

Finančná časť hovorí o finančnom zabezpečení t.j. o zdrojoch financovania, ktoré je potrebné pre zabezpečenie realizácie jednotlivých aktivít a ich rozdelenie medzi finančné zdroje vnútorné (štátne a súkromné) a zdroje EÚ.

Základným cieľom takto spracovaného Programu rozvoja obce ako kľúčového strategického a rozvojového dokumentu v strednodobom horizonte je analýza hospodárskych a sociálnych daností a potrieb obce a definovanie príslušných cieľov a opatrení, ktoré napomôžu rozvoju obce s ohľadom na potreby občanov obce.

Na príprave Programu rozvoja obce spolupracovali:

- členovia riadiaceho tímu
- pracovné skupiny
- externí pracovníci za dodávateľa na základe zmluvy o dielo
- partneri zapojení do spracovania PRO
- obyvatelia obce

EX-post hodnotenie

Prehľad projektov

Tab. č. 1 - prehľad najväčších projektov obce Hanigovce 2007 - 2013

Oblasť, názov projektu	Obdobie realizácie	Náklady v období 2007 - 2013 (tis. Eur)
Oblasť Sociálna		
Dotácia Ministerstva financií (rekonštrukcia budovy obecného úradu)	07/2014	4000,00
Oblasť Hospodárska		
Lepšie cesty pre Hanigovce	05/2011	43 826,36
Dotácia Ministerstva dopravy (vysprávkovanie ciest)	05/2013	355,98
Oblasť Enviromentálna		
Dotácia Ministerstva vnútra (odstránenie škôd spôsobených povodňami)	05/2014 – 11/2014	12 669,28

Zdroj: OcÚ Hanigovce

Vyhodnotenie plnenia PHSR 2007-2013

V rámci sociálnej oblasti v rokoch 2007 – 2013 bola obci poskytnutá dotácia Ministerstva financií, na základe ktorej sa čiastočne zrekonštruovala budova obecného úradu. Celková výška investícií predstavovala sumu 4000,00 Eur.

V hospodárskej oblasti prebehla v rokoch 2007 – 2013 oprava miestnych komunikácií (ciest). Celková výška investícií predstavovala sumu 44 182,34 Eur.

V oblasti enviromentálnej bola v rokoch 2007 – 2013 obci poskytnutá dotácia Ministerstva vnútra, v rámci ktorej sa odstránili škody spôsobené povodňami. Celková výška investícií predstavovala sumu 12 669,28 Eur.

Financovanie projektov

V nasledujúcich tabuľkách je uvedený prehľad financovania projektov a podporených aktivít, ktoré boli financované zo zdrojov EÚ, alebo spolufinancované obcou Hanigovce resp. samosprávou v rámci Prešovského samosprávneho kraja v období 2007 -2013.

Tab. č. 2 Viac zdrojové financovanie

	Celkové náklady	Verejné investície						Súkromné zdroje	Iné zdroje
		Verejné investície spolu	Štátny rozpočet	Rozpočet PSK	Rozpočet obce Hanigovce	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ		
Dotácia Ministerstva financií (rekonštrukcia budovy obecného úradu)	4000,00	4000,00	2000	-	2000	-	-	-	-
Lepšie cesty pre Hanigovce	43 826,36	43 826,36	-	-	-	7 304,39	36 521,97	-	-
Dotácia Ministerstva dopravy (vysprávkovanie ciest)	355,98	355,98	355,98	-	-	-	-	-	-
Dotácia Ministerstva vnútra (odstránenie škôd spôsobených povodňami)	12 669,28	12 669,28	12 669,28	-	-	-	-	-	-

Zdroj: OcÚ Hanigovce, vlastné spracovanie

1. Analytická časť

1.1 Analýza vnútorného prostredia

1.1.1. História obce

Obec Hanigovce leží na južných svahoch Čergovského pohoria asi 4,5 km severne od obce Červenica, od okresného mesta Sabinov je vzdialená 12 km.

V pravidelne dostupných prameňoch sa uvádza vznik obce na rok 1330, kde sa spomína ako vyvinutá pod názvom Henigsdorf, neskôr ako Henyngfalua (1349), (villa) Henningi (1364), Naghennyng (1392), Hanigowze (1773), Hanigovce (1920); maďarsky Hónig, Henig; nemecky Hönigsdorf. Podľa niektorých údajov však obec vznikla už v polovici 13. storočia. Obec Hanigovce vznikla zemianskou kolonizáciou. Ako na svoju dobu vyvinutá obec bola do konca 14. storočia súčasťou hradného panstva Šariš. Zemepánmi boli v 17. – 19. storočí Péchyovci. Obec pravdepodobne vybudovali ruskí usadlíci so šoltýsom podľa zákupného práva, obec bola neskôr dosídlená aj na základe valašského práva.

V roku 1787 mala obec 70 domov a 456 obyvateľov a v roku 1828 mala 53 domov a 391 obyvateľov. Živili sa najmä poľnohospodárstvom. V polovici 19. storočia obec postihol hlad a vystáhovalstvo.

V jej blízkosti bol v roku 1342 postavený tzv. Nový hrad (750 m.n.m.). Začiatkom 15. storočia bol jeho majiteľom Andrej Balický, od roku 1410 do 16. storočia Perényiovci, po nich Tárczayovci, v roku 1434 hrad obsadil Jiskrov kapitán Peter z Radkova. V roku 1557 hrad vyhorel a spustol.

Obyvatelia obce sa za I. ČSR zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytky a sezónne prácou v lesoch. Počas 2. svetovej vojny v okolí obce pôsobili partizánske skupiny. Väčšina obyvateľstva pracovala v poľnohospodárstve, pôdu obrábali súkromne hospodáriaci roľníci, zvyšok bol zamestnaný v priemyselných podnikoch v Lipanoch a inde.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1. časť

1.1.2. Prírodné pomery

Poloha

Obec Hanigovce (nadmorská výška 521 m.n.m., rozloha 847 ha, hustota osídlenia 15,7 obyv./km²) sa rozprestiera na južných svahoch Čergovského pohoria. Jej matematicko-geografická poloha je daná súradnicami: 49° 10' 24" severnej geografickej šírky a 21° 01' 04" východnej geografickej dĺžky. Katastrálne územie obce susedí s katastrami obcí: na severe Livovská Huta, na

západe Milpoš a Kamenica, na juhu Červenica pri Sabinove a na východe Olejníkov a Ľutina. V katastri obce sa nachádzajú zrúcaniny stredovekého hradu a minerálne pramene Hostcová voda a Vajcovka.

Geomorfológia a geologická stavba

Čergov (staršie Čerchov) je pohorie ktoré sa rozkladá v severnej časti Slovenska. Na východe susedí s Ondavskou vrchovinou, na juhu s Košickou kotlinou a Šarišskou vrchovinou, na západe s Levočskými vrchmi a na severe s pohorím Pieniny a menšia časť severnej strany tvorí štátnu hranicu s Poľskom. Horský celok Čergov je orientovaný od severu na juhovýchod. Geologické podložie územia tvorí flyš vrchného až spodného eocénu s premenlivým podielom pieskovcov, ílovcov, pestrých ílovcov a slieňovcov. Z hľadiska geomorfológie sa tu vyskytuje hornatinový a vrchovinový reliéf a prejavujú sa tu zlomovo – vrásové štruktúry flyšových Karpát.

Klíma

Podnebie v celej tejto oblasti radí Čergov medzi chladné oblasti s priemernými teplotami v zimných mesiacoch -3 až -6 °C, v letnom období 14 až 16 °C, počet dní so snehovou pokrývkou je 120 až 160 a počet letných dní sa pohybuje medzi 10 až 30.

Hydrografia

Územie patrí do povodia rieky Torysy a je odvodňované Hanigovským potokom (a jeho bezmennými prítokmi), ktorý sa vlieva do rieky Torysa o obci Červenica pri Sabinove. Podľa vodného režimu ovplyvneného klímou patrí dané územie do stredohorskej oblasti s najväčšími odtokmi na jar a najmenšími na jeseň, prípadne koncom zimy. Zásoby podzemných vôd sú slabé. Pramene majú malú výdatnosť. Podľa klimateckej klasifikácie SR patrí územie navrhovanej PR do chladnej oblasti s priemernou ročnou teplotou okolo 6°C, a do klimatického okrsku C1. Dĺžka vegetačnej doby 190-200 dní s priemernou teplotou 13,5°C. Suma teplôt nad 10 °C a viac je 1200 až 1600, priemerná januárová teplota -6 až -7 °C, amplitúda 18 až 20 °C ročne, ročný úhrn zrážok 1000 až 1400 mm. Snehová pokrývka trvá 85 – 150 dní. V obci Hanigovce sa nachádza Hanigovský potok a taktiež síričito-uhličitý minerálny prameň Hostcová voda (PV-15) a prameň Vajcovka (PV-106).

Obr. č.1 Hostcová voda

Zdroj: http://www.sazp.sk/slovak/struktura/ceev/DPZ/pramene/sb/zoznam_sb_okres.html

Obr. č.2 Vajcovka

Zdroj: http://www.sazp.sk/slovak/struktura/ceev/DPZ/pramene/sb/zoznam_sb_okres.html

Obr. č. 3 Minerálne pramene PV 15 a PV 106

Zdroj: http://www.sazp.sk/slovak/struktura/ceev/DPZ/pramene/sb/zoznam_sb_okres.html

Pôdy

Pôdny kryt má výškové pásma usporiadané do spektra. V nižších polohách s ílovcovým substrátom sú hnedé pôdy nasýtené s ojedinelými pseudoglejami a hnedými pôdami nasýtenými. V prevažnej časti územia sú hnedé pôdy nenasýtené (kyslé), v nižších polohách až podzolované. Na mnohých miestach sa pôdy vyznačujú typickou povrchovou kamenitosťou, kedy sú v profile výrazne kamenité, zväčša piesočnato-hlinité až hlinité. Na vypuklejších reliéfnych tvaroch v suchších obdobiach pôdne zvršky čiastočne presychajú.

Rastlinstvo

Svahy Čergova sú zarastené zmiešanými lesmi s prevahou listnatých stromov. Z nich sa najviac vyskytuje buk, javor, hrab, v menšej miere tiež dub a breza. Z ihličnanov tu rastie najviac smrek.

Živočíšstvo

Živočíchy tejto oblasti patria tak medzi zástupcov spoločenstiev listnatého a ihličnatého lesa, ako i polí, lúk, vodných tokov, vodných plôch a ich brehov. Bežne sa tu vyskytuje zajac poľný, bažant poľovný, srnec lesný, jelen lesný, diviak lesný. Zo vzácných a chránených druhov tu žije rys ostrovid, vlk dravý, mačka divá, (nepravidelne aj medveď hnedý), výr skalný, sova dlhochvostá, orol krikľavý, kuna lesná a skalná, haja červená, vydra riečna, jazvec lesný, krkavec čierny, korytnačka močiarna, z vodného vtáctva: hus divá, kačica divá, bocian biely, bocian čierny, rybár bahenný.

1.1.3. Technická infraštruktúra

1.1.3.1. Cestná doprava

Obec Hanigovce leží 4,6 km od významného cestného ťahu – cesty I. triedy 68 spájajúcej Prešov a Starú Ľubovňu resp. Mníšek nad Popradom (štátna hranica s Poľskom) vo vzdialenosti 12 km od okresného mesta Sabinov, a 30 km od krajského mesta Prešov.

Správu a údržbu miestnych komunikácií (cesta III. triedy) v dĺžke 1,25 km zabezpečuje obec z vlastných zdrojov. Miestne a štátne cesty sú vo veľmi zlom technickom stave, čo nepriaznivo ovplyvňuje dopravu a zvyšuje riziko nehodovosti. V obci chýbajú miestne komunikácie (chodníky).

1.1.3.2. Železničná doprava

Obec nemá priame prepojenie na železničnú sieť. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v obci Červenica pri Sabinove vzdialená 4,6 km. Železničné dopravné spojenie je možné smerom Prešov – Lipany- napojenie na trať Prešov – Košice – Bratislava.

1.1.3.3. Osobná autobusová doprava

Osobnú autobusovú dopravu v súčasnosti prevádzkuje SAD Prešov. V obci sa nachádzajú 2 autobusové zastávky SAD, ktoré sú zrekonštruované. Frekvencia spojenia v priebehu pracovného týždňa a v dňoch pracovného pokoja do okolitých okresných miest (Prešov, Sabinov, Stará Ľubovňa) je postačujúca.

1.1.3.4. Cyklistická doprava, turistické trasy a oddychové zóny

V obci nie je v súčasnosti segregovaná cyklistická doprava (cyklotrasy). Samostatne trasované lokálne cyklistické trasy v sídle nie sú a pohyb cyklistov je akceptovaný v rámci jazdných pruhov cesty III. triedy. V obci sa taktiež nenachádzajú označené turistické trasy, chodníky ani oddychové zóny.

1.1.3.5. Telekomunikácie a informačná infraštruktúra

Telekomunikačné služby v obci zabezpečuje Slovak Telekom, a.s.. Pokrytie mobilnými operátormi zabezpečuje Orange Slovensko, a.s.. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom mobilných operátorov, resp. mikrovlnné pripojenia. Pripojenie v súčasnosti nie je postačujúce.

V obci je vybudovaný káblový miestny rozhlas, ktorý je ovládaný z rozhlasovej ústredne v objekte Obecného úradu. Využíva ho najmä samospráva na informovanie občanov. V obci sa nenachádza monitorovací kamerový systém.

Poštové služby zabezpečuje Slovenská pošta a.s., ktorá má expozitúru v obci Pečovská Nová Ves, ktorá je vzdialená 7 km.

1.1.3.6. Elektrifikácia

Dodávku a rozvod elektrickej energie zabezpečuje Východoslovenská energetika, a.s. Košice. Obec má vybudovanú elektrickú sieť na 100 %.

V obci sa nachádza 1 trafostanica, ktorá je vybavená transformátorom.

Verejné osvetlenie je zavedené v 90% obce a súčasné predstavuje pre obec veľkú energetickú záťaž z dôvodu jeho vysokej spotreby.

1.1.3.7. Plynofikácia

Obec Hanigovce je plne plynofikovaná (100%). Hlavným zdrojom dodávky plynu do riešeného územia je SPP, a.s..

1.1.4. Životné prostredie

Analýza stavu životného prostredia

Vodovodná a kanalizačná sieť

V katastrálnom území obce Hanigovce sa nenachádzajú vodné zdroje, ktoré by kapacitne postačili vykryť výhľadovú potrebu pitnej vody aj pre rozvojové zámery obce. V obci Hanigovce nie je vybudovaná verejná kanalizácia, obec do budúcnosti plánuje vodovod a kanalizáciu vybudovať. Takisto sa v obci nenachádza vodojem.

Dažďové vody z intravilánu obce sú odvádzané priekopami (rigolami) a dažďovou kanalizáciou. Priekopy sú v nevyhovujúcom stave a je potrebná ich kompletná rekonštrukcia v celej obci. Kritickým miestom je nedostatočne regulovaný Hanigovský potok, v oblasti ktorého dochádza v čase zvýšenia hladiny (prívalové dažďové vody) k zaplavovaniu.

Civilná ochrana obyvateľstva

V súčasnosti v obci nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. Obec má spracovaný evakuačný plán v rámci ktorého sú obyvatelia obce informovaní o prípadných zhromaždiskách obyvateľov alebo krytov v prípade nepredvídateľných udalostí.

Požiarna ochrana

V obci sa nachádza požiarna zbrojnica. Obec má činný dobrovoľný hasičský zbor a vlastní 1 hasičské vozidlo typu GAZ M 463.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programu odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obec Hanigovce nemá vypracovaný program odpadového hospodárstva. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj nakladanie s odpadmi v súlade s

platným zákonom. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Obec zabezpečuje vývoz komunálneho odpadu 1x do mesiaca. Obec má v súlade s § 39 ods. 10 zákona o odpadoch uzatvorenú zmluvu na vykonávanie zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na území obce Hanigovce so spoločnosťou MÁRIUS PEDERSEN, a.s..

V obci je zavedený separovaný zber komunálnych odpadov formou plastových vriec (papier, plasty, PET fľaše, sklo, kov, elektro, BRO – biologicko rozložiteľný odpad). V obci je 3x ročne zabezpečený vývoz veľkokapacitných kontajnerov.

Obec na svojom území eviduje jednu čiernu skládku.

Ochrana a tvorba prírody

Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňať enviromentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NRSR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržania ekologickej stability.

V riešenom území obce Hanigovce je zastúpené chránené vtáacie územie, ktoré je súčasťou Čergovského pohoria. V obci sa nachádzajú dva minerálne pramene s potenciálnym využitím (oddychová zóna).

1.1.5 Obyvateľstvo

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Hanigovce v roku 2014 na základe údajov zo Štatistického úradu SR.

Obyvateľstvo žijúce v obci Sol' (rok 2014)

Tab. č.3 Počet obyvateľov žijúcich v obci

Spolu	Muži	Ženy
133	70	63

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Tab. č.4 Prirodzený prírastok obyvateľstva za posledných 10 rokov

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2014
Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	Hanigovce	-2	-1	-1	2	-1	-1	-1	-2	-3
Hrubá miera prirodzeného prírastku obyvateľstva (Promile)	Hanigovce	-15,87	-8,06	-8,06	16,13	-7,94	-7,52	-7,52	-15,09	-22,56
	Okres Sabinov	7,4	6,6	7,0	7,3	10,5	8,6	8,3	7,7	7,1
	Prešovský kraj	3,7	3,5	3,3	4,1	5,1	4,5	4,4	3,2	3,2
	Slovenská republika	0,2	0,1	0,1	0,8	1,5	1,3	1,7	0,6	0,7

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Z celkového počtu 133 obyvateľov je v obci 70 mužov a 63 žien. Hrubá miera prirodzeného prírastku (resp. úbytku) obyvateľstva sa ku koncu roka 2014 pohybovala na úrovni -22,56 promile.

Vekové štruktúra obyvateľstva

Obyvateľstvo v produktívnom veku tvorí približne 66,9% z celkového počtu obyvateľov. Táto hodnota je v posledných 10tich rokoch relatívne stabilná.

Tab. č. 5 Veková štruktúra obyvateľstva za posledných 10 rokov

	14 rokov alebo menej		Od 15 do 64 rokov		65 rokov alebo viac		Spolu
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	
2005	21	16,94	68	54,84	35	28,22	124
2006	21	16,94	68	54,84	35	28,22	124
2007	20	16,39	68	55,74	34	27,87	122
2008	22	17,60	67	53,60	36	28,80	125
2009	23	17,43	73	55,30	36	27,27	132
2010	21	15,91	76	57,58	35	26,51	132
2011	15	11,28	78	58,65	40	30,07	133
2012	15	11,36	78	59,09	39	29,55	132
2013	14	10,53	78	58,64	41	30,83	133
2014	13	9,77%	74	55,64%	46	34,59%	133

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Veková štruktúra obyvateľstva v obci je charakteristická nízkym podielom obyvateľov v predproduktívnom veku (9,77% v roku 2014) a relatívne vysokým podielom obyvateľstva

v poproduktívnom veku (34,59% v roku 2014). Stabilný, mierne rastúci trend má obyvateľstvo v produktívnom veku, podiel ktorého sa pohybuje približne na úrovni 55-58 %.

Tab. č. 6 Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa vierovyznania (2011)

Náboženské vyznanie	Počet	Podiel v %
Rímskokatolícka cirkev	13	9,77
Gréckokatolícka cirkev	100	75,19
Pravoslávna cirkev	15	11,28
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	0	0,0
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0,0
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,0
Apoštolská cirkev	0	0,0
Cirkev bratská	0	0,0
iné	0	0,0
bez vyznania	1	0,75
nezistené	4	3,01
Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	133	100,0

Zdroj: <http://census2011.statistics.sk/tabulky.html>

V obci prevláda obyvateľstvo Gréckokatolíckeho vyznania (75,19%), sú tu však zastúpení aj obyvatelia s príslušnosťou k Pravoslávnej cirkvi (11,28%) a Rímskokatolíckej cirkvi (9,77%).

Obyvateľstvo podľa národnosti

Tab. č. 7 Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v % (2011)

Národnosť	Počet	Podiel v %
slovenská	122	91,73
rómska	1	0,75
rusínska	7	5,26
nezistená	3	2,26
Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	133	100,0

Zdroj: <http://census2011.statistics.sk/tabulky.html>

Obec je charakteristická vysokým podielom obyvateľstva slovenskej národnosti, ktorá tvorí viac ako 90% populácie.

Demografia – pohyb obyvateľstva

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Hanigovce bol zaznamenaný mierny nárast počtu obyvateľov.

Počet obyvateľov je za posledných desať rokov relatívne stabilný, pričom má mierne stúpajúcu tendenciu. Nárast počtu obyvateľov je spôsobený predovšetkým kvôli prisťahovaným na trvalý pobyt. V posledných siedmich rokoch obec zaznamenala pozitívne migračné saldo.

Tab. č. 8 Stav a pohyb obyvateľstva za posledných 10 rokov

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12. (Osoba)	130	124	124	122	125	132	133	133	132	133
Narodení (Osoba)	0	1	1	2	1	1	0	2	0	0
Zomretí (Osoba)	2	2	2	0	2	2	1	4	0	3
Sobáše (Počet v jednotkách)	2	0	0	2	0	0	1	0	0	1
Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	-2	-1	-1	2	-1	-1	-1	-2	0	-3
Prisťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)	1	1	0	3	8	1	2	5	2	5
Vystťahovaní z trvalého pobytu (Osoba)	5	0	1	2	0	0	1	4	1	2
Migračné saldo (Osoba)	-4	1	-1	1	8	1	1	1	1	3
Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	-6	0	-2	3	7	0	0	-1	1	0
Živonarodení (Osoba)	0	1	1	2	1	1	0	2	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Hustota obyvateľov

Tab. č.9 Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územia a roku

Ukazovateľ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	109,87	109,95	110,08	110,3	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,5
Obec Hanigovce	14,87	14,64	14,64	14,64	14,87	15,70	15,70	15,64	15,64	15,70

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľov je hlboko pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k minimálnemu nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2006 dosiahla hustota hodnotu 14,64 a do roku 2014 stúpila na hodnotu 15,70.

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Tab. č.10 Štruktúra obyvateľov v päťročných vekových kategóriách

Obyvateľstvo podľa veku	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	124	124	122	125	132	132	133	132	133	133
4 roky alebo menej	5	6	3	5	5	6	5	5	5	4
Od 5 do 9 rokov	8	6	9	8	5	5	4	3	4	5
Od 10 do 14 rokov	8	9	8	9	13	10	6	7	5	4
Od 15 do 19 rokov	9	8	9	8	8	8	10	9	11	10
Od 20 do 24 rokov	5	5	5	7	10	10	7	9	7	9
Od 25 do 29 rokov	6	7	6	4	4	7	7	7	8	8
Od 30 do 34 rokov	14	11	12	10	7	6	7	7	7	6
Od 35 do 39 rokov	4	6	5	7	14	14	9	9	8	7
Od 40 do 44 rokov	4	5	6	5	4	5	9	9	11	17
Od 45 do 49 rokov	7	6	5	6	6	4	5	6	5	4
Od 50 do 54 rokov	3	6	7	8	7	8	7	6	6	5
Od 55 do 59 rokov	9	7	4	4	4	4	6	8	8	6
Od 60 do 64 rokov	7	8	9	8	10	10	11	8	7	6
Od 65 do 69 rokov	10	9	9	9	8	6	7	9	8	9
Od 70 do 74 rokov	10	12	9	9	12	11	11	8	10	9
Od 75 do 79 rokov	8	6	8	9	6	9	11	11	10	11
Od 80 do 84 rokov	6	5	5	5	6	5	4	6	7	6
Od 85 do 89 rokov	1	2	2	3	3	3	5	3	4	5
Od 90 do 94 rokov	0	0	1	1	1	1	2	1	1	1
Od 95 do 99 rokov	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekovej skupine od 40-44 rokov. K najväčšiemu poklesu došlo vo vekových skupinách 30-34 rokov.

Tab. č. 11 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo: rok 2011

Ukazovateľ	abs.			%		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
Celkové obyvateľstvo	71	62	133	53,38	46,62	100
Osoby ekonomicky aktívne	32	16	48	66,66	33,33	100
- na materskej dovolenke	0	4	4			
- pracujúci dôchodcovia	0	0	0			
- nezamestnaní	6	3	9	66,66	33,33	100
- osoby na rodičovskej dovolenke	0	4	4			
- nepracujúci dôchodcovia	24	27	51			
- ostatní nezávislí	0	0	0			
- deti do 16 rokov, študenti SŠ, VŠ	14	12	26			
- ostatní závislí, nezistení	1	3	4			

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Z celkového počtu obyvateľov (133) tvorí ekonomicky aktívne obyvateľstvo 48 osôb, z ktorých je 53,38% mužov a 46,62% žien. Nezamestnaní (9), z ktorých je 66,66% mužov a 33,33% žien predstavujú 18,75% z ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

1.1.6 Vzdelanie a zamestnanosť

Vzdelanie

Vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva tvoria významnú zložku osoby so základným vzdelaním (42,11%). Táto hodnota je v porovnaní s Prešovským krajom (17,0%) vyššia. Naopak nižší je podiel osôb s úplným stredným vzdelaním všetkých typov (učňovské, odborné, všeobecné).

V obci Hanigovce mali najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so základným vzdelaním (56) a obyvatelia s učňovským bez maturity (19). Obyvatelia bez vzdelania tvorili skupinu 16 osôb.

Tab. č.12 Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania (SODB 2011)					
základné	učňovské (bez maturity)	stredné odborné (bez maturity)	učňovské (s maturitou)	úplné stredné odborné (s maturitou)	úplné stredné všeobecné
56	19	9	6	17	3
vyššie odborné	vysokoškolské bakalárske	vysokoškolské mag., inž., dok.	vysokoškolské doktorandské	bez vzdelania	nezistené
0	2	4	0	16	1

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Oproti Prešovskému kraju má obec nízky podiel obyvateľov s absolvovaným vysokoškolským vzdelaním I. a II. stupňa (11,2 % PSK, 4,51% Hanigovce).

Vývoj nezamestnanosti

Tab. č. 13 Miera evidovanej nezamestnanosti k 31.12. daného roka v (%)

Miera evidovanej nezamestnanosti k 31.12. daného roka (v %)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	11,4	9,4	7,99	8,39	12,7	12,5	13,6	14,4	13,5	12,3
Prešovský kraj	15,8	13,7	12,1	12,9	18,3	17,8	19	20,7	19,4	17,5
Okres Sabinov	21,1	19,3	17,6	18,1	25,4	25,7	26,8	28,4	23,7	21,9
- muži	18,7	16,3	14,2	15,1	23,2	23,0	24,5	26,8	21,3	19,3
- ženy	24,3	23,2	22,1	22,1	28,5	29,6	30,0	30,6	27,0	25,4

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Nezamestnanosť v Prešovskom kraji je dlhodobo vyššia oproti celkovej evidovanej nezamestnanosti v SR. Za posledných 10 rokov bola najnižšia v roku 2007 (12,1%). V nasledujúcich rokoch sa zvyšovala, čo bolo s najväčšou pravdepodobnosťou dôsledkom hospodárskej krízy. Za posledné dva roky dochádza k postupnému poklesu nezamestnanosti. Ku koncu roka 2014 bola aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti v prešovskom kraji 17,5% a v okrese Sabinov 21,9%. Miera evidovanej nezamestnanosti mužov je nižšia oproti ženám.

Tabuľka č. 14 Veková štruktúra uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2014 (%)

Vek	Slovenská republika	Prešovský kraj	Okres Sabinov		
			Spolu	Muži	Ženy
15-24	17,5	19,9	20,75	24,54	16,57
25-34	24,1	25,2	26,27	26,84	25,64
35-49	33,6	33,2	33,51	29,80	37,61
50 a viac	24,8	21,7	19,45	18,80	20,16

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Z hľadiska vekovej štruktúry tvoria v okrese Sabinov najväčšiu kategóriu nezamestnaných uchádzači a uchádzačky vo veku od 35 do 49 rokov – 33,51 % z celkového počtu uchádzačov a uchádzačiek. Veková štruktúra evidovaných nezamestnaných v okrese je porovnateľná so štruktúrou v SR a Prešovskom kraji. K zvýšeniu nezamestnanosti žien dochádza vo vekovej kategórii 35 – 49 rokov, pričom táto kategória tvorí až 37,61 % evidovaných nezamestnaných žien v okrese Sabinov.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonávajú politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Sabinove, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP podporuje predovšetkým vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

1.1.7 Bývanie

Tab. č. 15 Početnosť bytového fondu

Byty podľa typu budovy	Obývané byty	Neobývané byty	Nezistené	Spolu
Byty v bytových budovách	45	18	0	63
Byty v budovách s jedným bytom	45	18	0	63
Byty v budovách s dvoma bytmi	0	0	0	0
Byty v budovách s tromi alebo viac bytmi	0	0	0	0
Byty v nebytových budovách	0	0	0	0
Nezistené	0	0	0	0
Spolu	45	18	0	63

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Z hľadiska početnosti bytového fondu tvoria jedinou zastúpenú skupinu (63) byty v budovách s jedným bytom, s toho je 18 neobývaných.

Tab. č. 16 Obývané domy podľa typu

Obývané domy podľa typu	rodinné domy	bytové domy	iné
	45	0	0

Zdroj: JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Domy v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-293-2

Z hľadiska obývaných domov podľa typu tvoria všetky (45) rodinné domy.

Tab. č. 17 Obývané byty podľa typu budovy

Obývané byty	v rodinných domoch	v bytových domoch	spolu
	45	0	45

Zdroj: JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Domy v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-293-2

Z hľadiska obývaných bytov podľa typu budovy sú jedinou zastúpenou skupinou byty v rodinných domoch, a to v počte 45.

Tab. č. 18 Obývané byty podľa formy vlastníctva

Obývané byty podľa formy vlastníctva	Byty obývané vlastníkom	Družstevné byty	Byty v nájme	Iná forma vlastníctva bytu	Nezistené	Spolu
	43	0	0	1	1	45

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, SODB 2011

Z hľadiska obývanosti bytov podľa formy vlastníctva sú najpočetnejšou skupinou byty obývané vlastníkom a to v počte 43.

Tab. č. 19 Byty podľa formy vlastníctva

Byty podľa formy vlastníctva	Vlastné byty v bytových domoch	Byty vo vlastných rodinných domoch	Obecné byty	Družstevné byty	Iné	Nezistené	Spolu
	3	40	0	0	1	1	45

Zdroj: JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Domy v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-293-2

Z hľadiska vlastníctva sú najpočetnejšou skupinou byty vo vlastných rodinných domoch (40). Iná forma vlastníctva je zastúpená 1 bytom. Obec nemá k dispozícii žiaden obecný byt ani bytové jednotky bežného a nižšieho štandardu.

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúce tabuľky predstavujú vybavenosť bytov a domácností.

Tab. č. 20 Systém dodávky vody

Systém dodávky vody	V obytnej jednotke je tečúca voda	V obytnej jednotke nie je tečúca voda	Nezistené
	42	1	2

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, SODB 2011

V obci sa nachádza 1 obytná jednotka bez tečúcej vody.

Tab. č. 21 Byty podľa zásobovania vodou

Byty podľa zásobovania vodou	v byte zo spoločného zdroja	v byte z vlastného zdroja	mimo bytu	bez vodovodu
	1	41	1	0

Zdroj: JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Domy v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-293-2

Z hľadiska zásobovania vodou tvoria najpočetnejšiu skupinu byty zo zásobovaním z vlastného zdroja (41).

Tab. č. 22 Byty podľa typu kúrenia

Obývané byty podľa typu kúrenia				
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný typ kúrenia	bez kúrenia	nezistené
0	27	16	1	1

Zdroj: JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Domy v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-293-2

Z hľadiska typu kúrenia tvoria najpočetnejšiu skupinu byty s ústredným lokálnym kúrením (27).

Tab. č. 23 Obývané byty podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie

Obývané byty podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie					
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
27	1	0	16	0	1

Zdroj: JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Domy v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-293-2

Z hľadiska zdrojov energie používaných na vykurovanie tvoria najpočetnejšiu skupinu byty používajúce plyn (16).

1.1.8. Podnikateľské subjekty

V obci Hanigovce je hospodárska základňa veľmi málo rozvinutá, čo je v dôsledku relatívnej blízkosti hospodársky silnejších priemyselných miest ako sú Sabinov, Lipany a Prešov, kde je koncentrovaná podstatná časť výrobných aktivít a kde je smerovaná dochádzka za pracovnými miestami.

Na území obce podniká jeden živnostník (Iveta Rabatinová) s predmetom činnosti Súkromné potraviny.

V oblasti poľnohospodárstva je v obci činnosť zameraná prevažne na súkromnú rastlinnú a živočíšnu prvovýrobu. Poľnohospodársku pôdu obhospodarujú dvaja súkromne hospodáriaci roľníci (Peter Rabatin, Miroslav Rabatin). Rastlinná výroba je zameraná predovšetkým na súkromné pestovanie obilnín, okopanín, krmovín a technických plodín.

1.1.9. Školstvo a vzdelanie

V obci Hanigovce sa nenachádza materská ani základná škola. Materskú aj základnú školu navštevujú žiaci v Pečovskej Novej Vsi.

Možnosť pokračovania v ďalšom štúdiu majú absolventi základnej školy v meste Prešov, ktoré je od obce vzdialené 29 km. V tomto krajskom meste sídlia stredné odborné školy, gymnázia a učňovské školy rôzneho zamerania.

Najbližšie možnosti štúdia na vysokých školách a univerzitách sú v mestách Prešov a Košice, ktoré sú vzdialené od obce cca 65 km.

1.1.10. Sociálna sféra

Obec Hanigovce sa nenachádzajú zariadenia sociálnych služieb. Obec taktiež neposkytuje opatrovateľské služby. V obci sa nenachádza sociálne zariadenie pre seniorov. Strategickým dokumentom pre túto oblasť je Komunitný plán sociálnych služieb obce Hanigovce pre roky 2011 - 2015 schválený uznesením OcZ č. 29, zo dňa 23.11.2011.

Absentujúcu sociálnu starostlivosť kompenzujú okolité sídla, konkrétne zdravotné stredisko v obci Pečovská Nová Ves a zariadenia v meste Sabinov, Lipany a Prešov.

Na území Prešovského samosprávneho kraja poskytuje sociálne služby 268 poskytovateľov zabezpečujúcich rôzne druhy sociálnych služieb v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách:

- sociálne služby krízovej intervencie,
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi,
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku,
- sociálne služby s poskytnutím telekomunikačných technológií,
- podporné služby,
- odborné činnosti.

V okrese Sabinov sa nachádzajú zariadenia sociálnych služieb, ktoré poskytujú sociálne služby občanom odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby (Domov sociálnych služieb v Brezovičke, Domov sociálnych služieb v Sabinove). Ďalej Dom pokojnej staroby Lipany a súkromné zariadenie pre seniorov Senior Vital Sabinov. Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách definuje sociálnu službu ako odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmierne nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

V obci žijú obyvatelia, ktorí sú poberateľmi sociálnych dávok a túto sociálnu pomoc využívajú ako súčasť sociálneho zabezpečenia v našom štáte. Takéto sociálne zabezpečenie je možné využívať v prípade, že sa občan ocitne v zlej životnej situácii resp. v hmotnej núdzi, to znamená, že jeho príjem nedosahuje životné minimum. V doleuvedenej tabuľke je rozdelenie obyvateľov obce podľa evidencie nezamestnaných a podľa druhu poberanej sociálnej dávky v sledovanom období.

Tab. č. 24 Počet evidovaných dlhodobo nezamestnaných a poberateľov sociálnych dávok

Celkový počet obyvateľov	Počet evidovaných dlhodobo nezamestnaných (16.10.2015)	Počet poberateľov sociálnych dávok (16.10.2015)
133	5	4

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Medzi cieľové skupiny, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením patria prevažne seniori, ale aj ostatní občania obce, ktorí sa nachádzajú v zlej sociálnej resp. nevyhovujúcej situácii. Medzi znevýhodnené skupiny, ktoré nemajú rovnaké šance a príležitosti, patria tiež ženy- zamestnankyne s nezaopatrenými deťmi (slabá ponuka služieb za zosúladienie rodinného a pracovného života).

Tab. č.25 Počet vyplácaných dôchodkov a príspevkov obyvateľom s trvalým pobytom v obci

Druh dôchodku	Stav k 31.12.				
	2010	2011	2012	2013	2014
Starobný	178	189	224	242	251
Predčasný starobný	15	9	6	4	6
Invalidný s pokl. schop. VZČ do 70 % vr.	49	52	52	54	56
Invalidný s pokl. schop. VZČ nad 70 %	46	51	46	44	42
Invalidný spolu	95	103	98	98	98
Vdovský	64	67	82	85	81
Vdovecký	19	15	17	20	16
Sirotský	5	3	4	4	3
Invalidný z mladosti	6	5	5	6	7
Dôchodok manželky	1	1	1	1	1
Spolu	383	392	437	460	463

Poznámka: pokl. schop. VZČ – pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť

Zdroj: Sociálna poisťovňa

K 31.12. 2014 bolo vyplácaných dôchodkov, z toho najväčšiu časť () tvorili starobné.

Obec Hanigovce ako samostatný územný samosprávny a správny celok sa podieľa na vytváraní takých životných podmienok pre obyvateľov, ktoré podporujú ich osobnostný rozvoj a zamedzujú vzniku zlej životnej situácie občanov.

V obci sa nachádza cintorín, ktorého plocha nie je dostatočná a ktorého okolie je v zlom technickom stave vyžadujúcom značnú revitalizáciu.

1.1.11. Zdravotníctvo

Najbližšia základná zdravotná starostlivosť je dostupná v obci Pečovská Nová Ves. Za odbornou zdravotnou ambulanciou a pohotovostnou službou dochádzajú občania do okresného mesta Sabinov, alebo krajského Prešov.

1.1.12. Šport

Obec nemá vytvorené podmienky pre športové aktivity, futbalové ihrisko absentuje. V obci sa v súčasnosti nenachádza ani multifunkčné ihrisko, detské ihrisko ani tenisové kurty.

1.1.13. Kultúra

Na území obce Hanigovce je v Ústrednom zozname pamiatkového fondu evidovaný Gréckokatolícky kostol sv. Demetria, a Pravoslávny kostol sv. Petra a Pavla (kaplnka). V obci sa nachádza aj päť prícestných krížov.

Obec má plne funkčnú internetovú stránku (www.hanigovce.sk).

V rámci kultúrno-spoločenských podujatí sa v obci každoročne koná stretnutie rodákov a priateľov obce. V obci sa v súčasnosti nenachádza areál na realizáciu kultúrno spoločenských aktivít.

1.1.14. Ubytovacie zariadenia

V obci sa nenachádzajú ubytovacie zariadenia.

1.1.15. Stravovacie a reštauračné služby

Obec Hanigovce neposkytuje stravovacie ani reštauračné služby.

1.1.16. Cestovný ruch

Potenciál územia Prešovského kraja je pre cestovný ruch, rekreáciu a kúpeľníctvo značne rozsiahly a hlboko diferencovaný. Nachádzajú sa tu priestory poskytujúce možnosti pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu od vysokohorskej a horskej krajiny Vysokých Tatier, Spišskej Magury, Pienin, Čergova, Slanských vrchov, Vihorlatu a Bukovských vrchov a Východoslovenskej pahorkatiny, významné prvky kultúrneho a historického dedičstva slúžiace ako cieľ poznávacieho turizmu, až po možnosť kúpania vo vodných nádržiach a termálnych kúpaliskách.

Najcennejšou devízou územia Prešovského kraja je vysoko hodnotná, zatiaľ relatívne málo narušená horská i podhorská krajina osobitá nielen v celoslovenskom, ale i stredoeurópskom kontexte poskytujúca nevšedné turistické a rekreačné vyžitie v prírodnom prostredí.

Súčasný ponukový potenciál obce Hanigovce z hľadiska vybavenosti cestovného ruchu, turizmu a rekreačno-športových aktivít nie je dostatočný.

Ubytovacie služby sa na území obce v súčasnosti nenachádzajú.

Obec Hanigovce je však vhodným miestom pre vidiecky cestovný ruch a agroturizmus. Pri vidieckom cestovnom ruchu a agroturizme je cieľovým miestom účastníkov cestovného ruchu vidiek vo veľmi zachovalom prostredí s nízkym stupňom urbanizácie a rušivých vplyvov. Zatiaľ vo

vidieckom priestore neexistuje informačný systém o území, jeho prírodných, kultúrnych a historických hodnotách, a ani o infraštruktúre vidieckeho turizmu. Súčasne chýba miestna iniciatíva i znalosti z dôvodu nízkej mobilizácie a často krát i kvality ľudského potenciálu (napr. ekonomické vzdelanie) vidieckeho obyvateľstva. Vytváranie kapitálových zdrojov pre investície do podnikania v oblasti vidieckeho turistického ruchu a agroturizmu je stále nedostačujúce.

Regionalizácia cestovného ruchu v Slovenskej republike určuje poradie priorít všetkých 21 regiónov Slovenska v rámci podpory cestovného ruchu, a to podľa potenciálu cestovného ruchu v strednodobom horizonte a miery nezamestnanosti. Šarišský región cestovného ruchu, v ktorom sa nachádza aj obec Hanigovce sa nachádza v kategórii regiónov s regionálnym významom, s významnými lokalitami mestského typu (Bardejov – historické centrum zapísané do zoznamu Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO), rekreačnými územiami (vodná nádrž Domaša, lyžiarske strediská Drienica – Lysá, Regetovka) a s miestami s kultúrnymi pamiatkami (Prešov, Sabinov, Šarišský hrad, drevené kostolíky).

Obec nemá nadviazanú žiadnu cezhraničnú spoluprácu s okolitými štátmi. Je členom Miestnej akčnej skupiny (MAS) Horná Torysa. Cieľom MAS Horná Torysa je riešiť problémy územia pomocou prístupu LEADER a prostredníctvom stratégie CLLD (stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou). Momentálne nemá obec nadviazanú spoluprácu so žiadnou Oblastnou organizáciou cestovného ruchu.

1.1.17. Rekapitulácia rozpočtu obce za roky 2009 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce:

Tab. č. 26 Hospodárenie obce celkom

Prehľad rozpočtov obce v tis. €					
Rok	Príjmy		Výdavky		Výsledok hospodárenia
	Rozpočet	skutočnosť	Rozpočet	skutočnosť	
2009	37 676	32 530	37 676	27 931	-3 839
2010	27 390	26 710	27 390	26 438	-0 478
2011	105 203	104 850	105 203	104 222	-1 300
2012	35 918	35 260	35 918	31 225	-22 556
2013	33 580	33 465	33 580	30 621	-17 895
2014	52 705	51 207	52 705	47 863	-0 524

Zdroj: OcÚ Hanigovce, 2015

1.1.18. Samospráva

Spôsob zriadenia samosprávy, kompetencie a popis organizačnej štruktúry

Spôsob zriadenia obce:

Obec Hanigovce bola zriadená zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a to dňom volieb do orgánov samosprávy obcí t.j. 23. – 24. 11. 1990

Právomoci a kompetencie obce:

Kompetencie obce (t.j. právomoc a pôsobnosť obce sú dané:

- Ústavou Slovenskej republiky (najmä čl. 64 – 71)
- Zák. SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- Platnou právnou úpravou SR
- Všeobecne záväznými nariadeniami obce na úseku samosprávnych činností (čl. 71 ods. 2 Ústavy SR)

Organizačná štruktúra obce:

Súčasnú zriadenie verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad, ktorý je v zlom technickom stave (strecha, okná, zateplenie). Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Sol'. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 poslancov, ktorí sú volení obyvateľmi obce na obdobie 4 rokov. Obec má zriadenú poriadkovú obecnú komisiu.

Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta, ktorého volia obyvatelia obce na 4 roky.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy

Tab. č. 27 Príslušnosť obyvateľov k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Pečovská Nová Ves
Sídlo pracoviska daňového úradu	Sabinov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Sabinov
Sídlo Okresného súdu	Prešov
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Sabinov

Sídlo pracoviska okresného úradu	Sabinov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Sabinov
Sídlo Okresného úradu životného prostredia	Sabinov

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

1.2. Analýzy vonkajšieho prostredia

1.2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území

Obec Hanigovce je súčasťou Prešovského samosprávneho kraja. Prešovský kraj má v rámci Slovenskej republiky najvyššiu pôrodnosť a najvyšší prirodzený prírastok obyvateľstva. Vplyvom migrácie je však celkový prírastok obyvateľstva len druhý najvyšší v SR. V poslednom období dochádza k úbytku populácie v predproduktívnom veku a nárastu populácie v produktívnom a poproduktívnom veku.

STEPP faktory

V analýze vonkajšieho prostredia bola použitá STEEP analýza, ktorá posudzuje vonkajšie faktory v sociálnej, technologickej, ekonomickej, ekologickej a politickej oblasti. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj. Zmeny v spoločnosti prebiehajú neustále, jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Sociálne faktory

Prešovský kraj patrí medzi najchudobnejšie regióny Slovenska. Napriek rastu jeho hrubého regionálneho produktu stále výrazne zaostáva za priemerom EÚ. Podiel Prešovského kraja na celkovom hrubom domácom produkte sa v posledných rokoch pohybuje medzi 8,5 – 9%, čo je najnižší podiel zo všetkých krajov. Región je charakteristický vysokou nezamestnanosťou a nízkym podielom kvalifikovanej pracovnej sily. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva je oproti ostatným krajom Slovenska charakteristická vyšším podielom osôb s ukončeným a neukončeným základným vzdelaním. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Sabinov dosahovala ku koncu roka 2014 hodnotu 21,9%, čo je o 9,6 percentuálneho bodu viac ako miera evidovanej nezamestnanosti za

Slovensko ako celok. Spomedzi evidovaných UoZ je v kraji vysoký podiel uchádzačov s ukončeným stredným odborným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním. Významnú časť evidovaných UoZ tvoria osoby s ukončeným základným vzdelaním a bez ukončeného základného vzdelania.

Demografické starnutie populácie v regióne vytvára tlak na zvyšovanie kvality a kapacity sociálnych služieb, najmä pre obyvateľov v poproduktívnom veku.

V rámci celosvetových sociálnych faktorov majú v súčasnosti na vývoj spoločnosti najväčší vplyv demografické zmeny – znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov, zvyšovanie priemerného veku obyvateľov, odchod obyvateľov v produktívnom veku do zahraničia za prácou a kariérou. Prejavujú sa zmeny v životnom štýle – rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, množstvo informácií, vplyv techniky a médií. Dochádza k oslabovaniu tradičných ľudských hodnôt – zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimo manželstva. Na druhej strane sa posilňujú skupiny oživujúce tradície a tradičné hodnoty, ktoré sa týkajú stravovania, bývania a celkového životného štýlu.

Technologické a ekonomické faktory

Priemysel v kraji je rôznorodý, nie je výrazne zameraný na niektoré konkrétne výrobné odvetvia. Dôležitými priemyselnými odvetviami sú kovospracujúci, drevospracujúci, potravinársky, elektrotechnický, strojársky, chemický, textilný a odevný priemysel. Priemysel je koncentrovaný predovšetkým v okresných mestách. Významnými podnikmi pôsobiacimi v okolí obce sú výrobca nábytku SANAS, potravinárska spoločnosť SABI (MILK-AGRO), výrobca prevodoviek ZŤS, Odeva Lipany a Ulatraplast Lipany.

Na území kraja pôsobí viac ako 16 tisíc firiem zameraných na tvorbu zisku a 55,5 tisíc súkromne podnikajúcich fyzických osôb (živnostníkov, vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského zákona). Svoju činnosť orientujú hlavne do odvetví stavebníctva, obchodu a priemyselnej výroby. Podľa počtu zamestnancov 95 % firiem je zaradených medzi malé podniky (do 49 zamestnancov), 1,6 % medzi stredné (od 50 - 249 zamestnancov) a 0,3 % medzi veľké podniky (nad 250 zamestnancov). Napriek tomu, že v kraji prevažujú malé a stredné podniky, ich počet je stále veľmi nízky a rovnako je nízka aj ich konkurencieschopnosť.

Z hľadiska odvetvovej štruktúry výroby má poľnohospodárstvo v Prešovskom kraji menej významné postavenie. Význam poľnohospodárstva spočíva predovšetkým v iných efektoch jeho

pôsobenia na regionálny rozvoj. V rámci nich dôležitú úlohu má najmä krajinotvorný a ekologický efekt a rozvoj vidieka.

Celosvetové rýchle tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, podstatne zvyšuje produktivitu i kvalitu výroby, umožňuje ľahší prístup k zdrojom a službám, zlepšujú sa formy spolupráce na diaľku. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov, s tým však súvisí aj nárast financií potrebných na ich získanie, prevádzku a údržbu. Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné nielen prostredníctvom elementárnych technológií (televízia, rozhlas, káblová televízia.). K dispozícii sú aj vyspelejšie informačno-komunikačné technológie (počítače, internet, mobilné telefóny) a zariadenia domácej zábavy (domáce kiná, prehrávače hudby a videa, tablety, herné konzoly).

Z celoslovenského hľadiska bol až do roku 2008 zaznamenávaný pozitívny makroekonomický vývoj a rast životnej úrovne obyvateľov. V posledných rokoch je vývoj vo svete a na Slovensku ovplyvnený ekonomickou krízou. Týka sa oblasti výroby, dopravy, obchodu, finančného kapitálu a spotreby. Obdobie krízy nepriaznivo vplýva na podniky, podnikateľov, verejný sektor, neziskový sektor, ako aj samotných obyvateľov. Kvalita podnikateľského prostredia na Slovensku nie je hodnotená ako dobrá. Prešovský kraj patrí z hľadiska výkonnosti ekonomiky medzi najslabšie kraje v SR, a to vo všetkých ukazovateľoch – regionálny hrubý domáci produkt, priemerné mzdy, výška investícií a prírastok pracovných miest. Horšie sociálno-ekonomické podmienky spôsobujú obmedzenie výdavkov domácností na základné potreby, a to najmä v kategórii najmä mladých ľudí s rodinami a dôchodcov. Sociálno-ekonomická situácia niektorých skupín obyvateľstva je taká nepriaznivá, že sú odkázaní na pomoc obce či štátu. Vzdelávacie, kultúrne a športové aktivity sa stávajú pre niektoré skupiny obyvateľov nedostupné z ekonomických dôvodov.

Ekologické faktory

Medzi hlavné globálne ekologické problémy patria: znečisťovanie životného prostredia (ovzdušia, vôd a pôdy), poškodzovanie zdravia ľudí, populačná explózia, kyslé dažde, skleníkový efekt, zväčšovanie ozónovej diery, znižovanie tvorby kyslíka, ohrozenie biodiverzity, úbytok a znehodnocovanie pôdy, rozširovanie púští, úbytok lesov, nadmerné čerpanie nerastných zdrojov, nárast objemu odpadov a problémy s ich odstraňovaním. Hrozba zmeny klímy a jej negatívnych dôsledkov predstavuje v súčasnosti vážny problém. Najnápadnejším prejavom klimatickej zmeny je globálne otepľovanie. Popri čoraz častejších extrémnych prejavoch počasia (vlny horúčav, dlhšie trvajúce a intenzívnejšie sucha, silnejšie a prudšie búrky, povodne a pod.) treba do budúcnosti počítať najmä s rozšíreniejším výskytom hmyzích a iných škodcov ako aj ľudských patogénov. Významným dôsledkom klimatickej zmeny bude ústup horských ľadovcov, častejší výskyt nebezpečných poveternostných javov a nárast hladiny svetových oceánov. Súčasná klimatická a energetická politika

EÚ sa zameriava na 3 ciele: zníženie emisií skleníkových plynov, zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov a úspora primárnej energetickej spotreby.

Politické faktory

Z medzinárodného hľadiska možno považovať za najvýznamnejšie politické faktory poslednej dekády najmä vstup SR do NATO (2004), EÚ (2004) a Schengenského priestoru (2007), zavedenie eura (2009), globalizáciu ekonomiky a životného štýlu. Na zmiernenie dopadov ekonomickej krízy sú prijímané politické rozhodnutia v oblasti znižovania verejných výdavkov a zvyšovania príjmov do štátneho rozpočtu, čo negatívne ovplyvňuje podnikanie i aktivity samospráv. Rozpočty samospráv sú v podobe nižších príjmov v rámci podielových daní. Kvalitný výkon prenesených kompetencií zo štátu na samosprávy, najmä v oblasti školstva a sociálnych služieb je obmedzený znižovaním normatífov, a tým aj finančnými možnosťami na rozvoj týchto oblastí. Na Slovensku je možné pozorovať nízku dôveryhodnosť obyvateľov najmä v oblasti justície, korupčného správania vo verejnej správe a čerpania eurofondov.

Tabuľka č. 28 - STEEP analýza

STEPP faktory				
Sociálne faktory	Technologické faktory	Ekonomické faktory	Ekologické faktory	Politické faktory
- demografické zmeny - zmeny v životnom štýle - oslabovanie tradičných životných a kultúrnych hodnôt	- rýchlo tempo inovácií v technológiách - postupná informatizácia spoločnosti	- ekonomická kríza - nedostatočná kvalita podnikateľského prostredia SR - nedostatočná ekonomická výkonnosť PSK - obmedzenie výdavkov domácností na základné potreby	- globálne ekonomické problémy - hrozba zmeny klímy a jej dôsledkov - klimatická a energetická politika EÚ	- členstvo SR v NATO, EÚ, Schengenský priestor, mena euro - globalizácia ekonomiky a životného štýlu - znižovanie verejných výdavkov v SR - prenos kompetencií štátu na samosprávy - nízka dôveryhodnosť obyvateľov (justícia, polícia korupcia, eurofondy)

Zdroj: vlastné spracovanie

Analýza konkurencie

Obec v súvislosti s vnímaním konkurenčného prostredia iných miest a obcí z hľadiska občanov, návštevníkov a investorov.

Občania

Miestna samospráva obce Hanigovce sa aj napriek obmedzenému rozpočtu snaží realizovať projekty a aktivity ktoré prispievajú k zlepšovaniu kvality života obyvateľov. Sú to najmä aktivity v oblasti: kultúry, sociálnych vecí, cestovného ruchu, dopravnej a technickej infraštruktúry a životného prostredia.

Návštevníci

Z hľadiska návštevníkov sa obec Hanigovce snaží propagovať ako miesto, kde si návštevník môže odpočinúť, zašportovať a zrekreovať. V konkurenčnom prostredí v oblasti cestovného ruchu sú Hanigovce obcou s menšími možnosťami na prilákanie turistov na dlhší pobyt, ale v rámci spolupráce s okolitými mestami a obcami, prípadne v ďalších partnerstvách sa môže stať dôležitou súčasťou plánovanej cyklotrasy, resp. turistickej trasy, ktorá by spájala katastre okolitých obcí s možnosťou návštevy Hanigovského hradu, minerálnych prameňov, plánovanej vyhliadkovej veže (Vysoká hora), alebo oddychovej zóny v obci. Pre miestnych aktérov v cestovnom ruchu to znamená intenzívne sa zaoberať skvalitňovaním ponuky služieb, tvorbou a propagáciou regionálnych produktov na vhodne zvolených trhoch, hľadaním špecifik.

Podnikatelia

Konkurenčné prostredie v oblasti vytvárania možností pre príchod investorov môžeme (pre obec Hanigovce) považovať za nevyhovujúce, keďže v posledných rokoch sa tu neusadili žiadne výrobné ani obchodné firmy. Obec má do budúcnosti možnosti pre zlepšenie podnikateľského prostredia v súvislosti s vyššie spomínaným rozvojom agroturizmu a turistiky.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

Prešovský kraj je územím s veľkým prírodným potenciálom, množstvom historických pamiatok, ľudovou architektúrou a folklórom. Uvedené skutočnosti vytvárajú predpoklad pre rozvoj cestovného ruchu v regióne.

Kľúčové charakteristiky pre ďalší ekonomický rozvoj regiónu sú:

A, zaostávajúce miestne hospodárstvo

Prešovský samosprávny kraj patrí medzi kraje ktoré zaostávajú za rozvojom ostatných slovenských regiónov ako aj regiónov EU. Jeho úroveň HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily nedosahuje ani 40 % úrovne v súčasných krajinách EU. A aj keď nárast sa postupne znižuje, toto znižovanie je mierne a pri súčasných tempách rastu by hospodárstvo Prešovského kraja dosiahlo hladinu Európskej únie až v roku 2259.

Prešovský kraj sa na tvorbe celoštátneho hrubého produktu (HDP) podieľa objemom 9% čo je najmenší podiel zo všetkých krajov Slovenska.

Najvýznamnejším odvetvím hospodárstva Prešovského kraja je obchodná činnosť, ktorej sa v regióne venuje najviac podnikateľských subjektov. K významným hospodárskym odvetviám patrí aj spracovateľský priemysel, predovšetkým potravinársky, založený na poľnohospodárskej produkcii, odevný, textilný, drevospracujúci priemysel. V priemysle Prešovského kraja je zamestnaných približne 34% ekonomický aktívneho obyvateľstva.

Prešovský kraj je známy ako región plný turistických atrakcií. Je to región kúpeľov s vyše 400 minerálnymi a termálnymi prameňmi. Viac ako štvrtina všetkých kultúrnych pamiatok Slovenska sa nachádza práve na území Prešovského samosprávneho kraja. Okrem národných kultúrnych pamiatok v samotnom Prešove (detailne rozpísané v Podpornom dokumente) možno spomenúť mesto Bardejov s historickým centrom zapísaným v zozname svetového dedičstva UNESCO, Spišskú Kapitulu (UNESCO), stredoveké mesto Levoča s najvyšším dreveným oltárom na svete, jedinečný mestský hrad v Kežmarku, hrad Stará Ľubovňa zo 14-teho storočia, 26 drevených kostolíkov datovaných od 15-teho storočia, unikátne Opálové bane v Dubníku, odkiaľ pochádza najväčší opál na svete, prešovské solné bane Solivary s technológiou zo 16. storočia, či Múzeum moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach.

Príčiny zaostávania je možné rozdeliť do niekoľkých skupín:

- 1, Nízka produktivita práce v sektoroch priemyslu a služieb
- 2, Nízka miera využitia pracovných síl vzhľadom na vysokú nezamestnanosť
- 3, Efektívnejšiemu rozvoju hospodárstva regiónu bráni aj nedostatočne vybudovaná infraštruktúra dopravných rýchlostných komunikácií

B, Nevyužitý rozvojový potenciál

Územie Prešovského samosprávneho kraja poskytuje veľký potenciál rozvoja a je schopný zvyšovať konkurencieschopnosť jeho hospodárstva. Medzi najsilnejšie stránky regiónu patria:

- 1, Bohaté prírodné a kultúrno-historické danosti krajiny
- 2, Strategická poloha na hranici troch krajín a v hraničnom pásme EÚ

3, Mladá pracovná sila

4, Priaznivé klimatické prostredie a pôdne pomery

5, Výdatné zásoby minerálnych a liečivých prameňov a geotermálnych prameňov

C, Únik mozgov

Stálym a pretrvávajúcim javom v regióne je dlhodobé vyst'ahovávanie sa miestnych obyvateľov, ktorá súvisy s nízkou atraktivitou existujúcich pracovných miest a nízkej priemernej mzdy za prácu. Preto dochádza k problémom udržania kvalifikovanej pracovnej sily.

D, Sociálne napätie

Sociálne napätie v marginalizovaných skupinách obyvateľstva ide ruka v ruke so zaostávajúcim hospodárstvom. Problémom je aj regionálne rozmiestnenie a dostupnosť zariadení sociálnych služieb najmä ide o penzióny a domovy dôchodcov.

E, Znečistenie životného prostredia

Životné prostredie Prešovského kraja, predovšetkým jeho juhovýchodná časť, patrí k najviac znečisteným oblastiam na Slovensku. Oveľa dôležitejšie je, že toto znečistenie rastie a môže ohroziť ekologickú stabilitu.

Aktuálnym problémom Prešovského kraja je neustále ohrozenie ničivými záplavami.

V rámci rozlohy SR má Prešovský kraj rozlohu (18,3%). Napriek tomu, že podiel Bratislavského, Trnavského, Trenčianskeho a Nitrianskeho kraja predstavuje súhrne iba 34,8% podiel na území SR, v týchto krajoch žije viac ako 46% obyvateľstva. Najhustejšie obývaným krajom SR je Bratislavský s hustotou obyvateľstva 301 obyvateľov na km² a najnižšia hustota obyvateľstva je v Banskobystrickom kraji (70 obyvateľov na km²) a Prešovskom kraji (70 obyvateľov na km²).

Z celkového počtu sídiel až 92,9 % tvoria sídla do 1 999 obyvateľov, z ktorých najmä v horských a podhorských oblastiach prevládajú malé vidiecke sídla. Štruktúra osídlenia sa vyznačuje veľkou početnosťou malých obcí, najmä v severnej a severovýchodnej polohe. Značnú časť obcí (63), čo predstavuje 9,47 % nedosahuje veľkostnú kategóriu 100 obyvateľov. 23 sídiel má štatút mesta.

Kraj sa rozprestiera v smere západ – východ. Dĺžkou 250 km približne trikrát prekonáva svoju šírku. Prešovský kraj má spoločné hranice s dvoma samostatnými štátmi, Poľskom (360 km), Ukrajinou (38 km) a s tromi slovenskými kraji, Košickým, Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom.

Povrch Prešovského kraja je výrazne členitý, s pomerne vysokými horami, z ktorých najvyššie sú Vysoké Tatry. Nachádza sa tu najvyššie položené mesto na Slovensku – 2 655 m vysoký Gerlachovský štít. Z celkovej výmery kraja 899 761 ha zaberá lesná pôda 49,1%.

V bohatej a pesterj prírode Prešovského kraja sa nachádza množstvo chránených území. Najcennejšie sú národné parky – Tatranský národný park, Pieninský národný park a Národný park Poloniny, v juhozápadnom cípe zasahuje do územia kraj časť Národného parku Nízke Tatry.

Vo vekovej štruktúre je pre viaceré okresy Prešovského kraja, v porovnaní s ostatnými krajinami a okresmi SR typický nadpriemerný podiel obyvateľstva v predproduktívnom populácie a v produktívnom veku. Tento jav je charakteristický najmä v okresoch s vysokým podielom rómskeho obyvateľstva.

V pohlavnej štruktúre obyvateľstva Prešovského kraja mierne prevládajú ženy (50,8%).

Územie prešovského kraja je národnostne nehomogénne. Viac ako 9/10 predstavuje obyvateľstvo slovenskej národnosti. Najpočetnejšími menšinami sú rusínska a ukrajinská.

Z hľadiska medzinárodnej dopravy má Prešovský kraj významnú polohu na sever – juh, ale aj východ – západ. Prechádza ním dôležitý hlavný severný cestný koridor Bratislava – Žilina – Poprad – Prešov – Košice, v smere sever – juh východný medzinárodný koridor Poľsko – Stará Ľubovňa-Prešov a Poľsko – Svidník- Prešov, ktorý pokračuje po spoločnej trase do Košíc a Maďarska.

Čo sa týka leteckej dopravy na území regiónu je medzinárodné letisko Poprad, ktoré slúži hlavne pre región Tatier a ďalšie časti kraja majú letecké spojenie z medzinárodného letiska Košice.

Železničné trate medzinárodného, resp. celoštátneho významu sú Žilina – Košice – Medzilaborce a Plaveč – Prešov – Košice.

Verejnú autobusovú dopravu zabezpečujú linky Slovenskej autobusovej dopravy a linky súkromných prepravcov.

1.3. EX-ante hodnotenie

Tab. č. 29 - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu aktualizácie PRO, resp. vypracovanie nového PRO

Por. č.	Politika - oblasť	Názov investície (obec, okres)	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia - plán	Technická príprava mesiac/rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov									
				Rok dokončenia - plán	ÚR:	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem finančných prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje	
					SP:															
					PD:															
1	Sociálna	Výstavba multifunkčného športového ihriska	2411 – športové ihriská	2018																
				2018	ÚR:	150 000	150 000	2018	150 000	150 000	22 500		0			127 500				
					SP:															
2	Sociálna	Oddychové zóny v Hanigovciach	2412 – ostatné športové a rekreačné stavby	2016																
				2016	ÚR:	100 000	100 000	2016	100 000	100 000	15 000		0			85 000				
					SP: x															
3	Sociálna	Kultúrno-správna budova Hanigovce	1261 – budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	2016																
				2016	ÚR:	150 000	150 000	2018	150 000	150 000	22 500		0			127 500				
					SP: x															
4	Sociálna	Kultúrne podujatie – Dni obce Hanigovce	nestavebná	2016																
				2016	ÚR:	10 000	10 000	2016	10 000	10 000	1 500		0			8 500				
					SP:															
5	Hospodárska	Dobudovanie, oprava a modernizácia verejného osvetlenia	2224 – miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	2017																
				2017	ÚR:	100 000	100 000	2017	100 000	100 000	15 000		0			85 000				
					SP:															
				2017	PD:															

6	Hospodárska	Dobudovanie optických sietí	2224 – miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	2020															
					ÚR:	50 000	50 000	2020	50 000	50 000	7 500		0			42 500			
				SP:															
				2020	PD:														
7	Hospodárska	Modernizácia kamerového systému	2224 – miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	2019															
					ÚR:	15 000	15 000	2019	15 000	15 000	2 250		0			12 750			
				SP:															
				2019	PD:														
8	Hospodárska	Vybudovanie vodovodnej siete a výstavba vodojemu	2212 – diaľkové rozvody vody	2019															
					ÚR:	300 000	300 000	2019	300 000	300 000	45 000		0			255 000			
				SP:															
				2019	PD:														
9	Hospodárska	Výstavba miestnych komunikácií (ciest, chodníkov)	2112 – miestne komunikácie	2017															
					ÚR:	80 000	80 000	2017	80 000	80 000	12 000		0			68 000			
				SP:															
				2017	PD:														
10	Hospodárska	Oprava a rekonštrukcia prístupných priekop (rigolov)	2112 – miestne komunikácie	2017															
					ÚR:	70 000	70 000	2017	70 000	70 000	10 500		0			59 500			
				SP:															
				2017	PD:														
11	Hospodárska	Rozšírenie plochy cintorína, spevnenie plôch	1272 – budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	2018															
					ÚR:	100 000	100 000	2018	100 000	100 000	15 000		0			85 000			
				SP:															
				2018	PD:														
12	Hospodárska	Výstavba, rekonštrukcia turistických a cyklistických trás a chodníkov	2122 – ostatné dráhy	2016															
					ÚR:	100 000	100 000	2016	100 000	100 000	15 000		0			85 000			
				SP:															
				2016	PD:														

13	Hospodárska	Oprava a rekonštrukcia kultúrnej pamiatky – Hanigovský hrad	1273 – historické alebo chránené pamiatky	2017		100 000	100 000	2017	100 000	100 000	15 000		0			85 000			
				2017	ÚR:														
					SP:														
					PD:														
14	Hospodárska	Výstavba vyhlídkovej veže (Vysoká hora)	1274 – ostatné budovy	2017		60 000	60 000	2017	60 000	60 000	9 000		0			51 000			
				2017	ÚR:														
					SP:														
					PD:														
15	Hospodárska	Vybudovanie informačných tabúl a označení	nestavebná	2016		10 000	10 000	2016	10 000	10 000	1 500		0			8 500			
				2016	ÚR:														
					SP:														
					PD:														
16	Enviromentálna	Úprava (regulácia) koryta Hanigovského potoka	2152 – priehrady	2016		100 000	100 000	2016	100 000	100 000	15 000		0			85 000			
				2016	ÚR:														
					SP:														
					PD:														
17	Enviromentálna	Vybudovanie čistiarne odpadových vôd (ČOV)	2420 – ostatné inžinierske stavby	2020		150 000	150 000	2020	150 000	150 000	22 500		0			127 500			
				2020	ÚR:														
					SP:														
					PD:														

Zdroj: vlastné spracovanie

1.4. Zhodnotenie súčasného stavu územia

Na základe analytickej časti Programu rozvoja obce boli spracované SWOT analýzy a to pre:

- Oblasť sociálnu,
- oblasť hospodársku,
- oblasť environmentálnu.

Ich spracovaním sme získali nástroje potrebné na vypracovanie strategickej časti Programu rozvoja obce. Vyhodnotili sme silné a slabé stránky ako aj príležitosti a ohrozenia, ktoré sa týkajú danej oblasti. Silné a slabé stránky pomenúvajú súčasný stav riešenej problematiky v samospráve z hľadiska vnútorných faktorov – „čo je v súčasnosti v území pozitívne a negatívne. Príležitosti a ohrozenia vyjadrujú predpoklad vplyvu vonkajších faktorov na formovanie územia.

Tab. č. 30 SWOT analýza pre Sociálnu oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
- kultúrne pamiatky a pietne miesta v obci - tradícia kultúrno- spoločenských podujatí - existencia minerálnych prameňov (oddychová zóna) - pripravené projektové zámery (projektová dokumentácia)	- absencia multifunkčného športového ihriska - nedostatočný počet kultúrno- spoločenských podujatí (Dni obce) - absencia kultúrno spoločenskej budovy - neexistujúca oddychová zóna - nepripravené projektové zámery (projektová dokumentácia) - nezrekonštruované kultúrne pamiatky a pietne miesta
Príležitosti	Ohrozenia
- propagácia spoločensko-kultúrnych podujatí v obci - atraktivita vidieckeho bývania v obci zvyšujúca počet obyvateľov - príprava a realizácia projektov zo štrukturálnych fondov EÚ - podpora kultúry, vzdelávania, športu podnikateľskými subjektmi a sponzormi - spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami (MAS, mikroregióny,	- demografický vývoj obyvateľstva - nedostatočný systém financovania kultúry a športu - pokračovanie trendu pasívneho spôsobu života u obyvateľov - zhoršujúci sa zdravotný stav populácie - pretrvávajúci nedostatok financií v rezorte kultúry a športu - odchod mladých ľudí za prácou do iných miest a zahraničia

občianske združenia, cezhraničná spolupráca atď.)	- administratívne zaťažujúce podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov
- rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a pietnych miest	
- rekonštrukcia a výstavba športového a kultúrno- spoločenského areálu	

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 31 SWOT analýza pre Hospodársku oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
- prírodné danosti obce, vhodné pre rozvoj cestovného ruchu, pešej turistiky, cykloturistiky - vidiecke prostredie vhodné na rozvoj ekologického a energetického poľnohospodárstva - história obce a kultúrne pamiatky vhodné pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu - vybudovaná plynofikácia (100% pokrytie obce) - vybudovaná elektrická sieť (100%) - vybudované verejné osvetlenie (90%) - pokrytie signálom operátorov – Orange, T-com - existujúce optické siete - vybudovaná sieť miestneho rozhlasu pre informovanie obyvateľov obce - vybudovaný monitorovací kamerový systém - vybudované miestne komunikácie (cesty, chodníky)	- neexistujúci vodovod, kanalizácia, vodojem - absencia cyklotrasy resp. výhliadkovej veže - nedostatočná modernizácia resp. dobudovanie verejného osvetlenia a kamerového systému - slabé označenie turistických trás, historických pamiatok - absencia informačných tabúl - nedobudované pešie komunikácie (chodníky), resp. zlý technický stav cestných komunikácií (ciest) - nedostatočné pokrytie optickými sieťami - nevyhovujúca veľkosť cintorína - slabo rozvinutá hospodárska základňa obce, nízky obecný rozpočet, nedostatok finančných zdrojov na investície - malý počet podnikateľských subjektov s malým dosahom na hospodárstvo obce - stagnujúca poľnohospodárska výroba - absencia rozvojových programov na obecnej úrovni a v podnikateľskej sfére, slabá angažovanosť obyvateľstva v rozvoji obce - stagnácia rozvoja dopravnej infraštruktúry - nerozvinuté formy podnikania pri poskytovaní služieb obyvateľstvu (obchody, komunálne služby, remeslá); nejestvujúce služby v oblasti turistického ruchu

	- slabá informovanosť občanov vo všetkých oblastiach občianskeho a hospodárskeho života; nedostatok motivácie obyvateľstva k podnikateľskej činnosti - relatívne nízky príjem obyvateľov obce, malý podiel príslušníkov strednej vrstvy - vysoká miera nezamestnanosti, problém dlhodobej nezamestnanosti - chýbajúce pracovné príležitosti v obci, únik kvalifikovaných občanov za prácou do iných oblastí SR a do zahraničia - malý počet občanov s vyšším vzdelaním, vysoký počet občanov so základným vzdelaním bez kvalifikácie a s nedokončeným základným vzdelaním; malý záujem zo strany občanov o získanie kvalifikácie - neexistencia tretieho sektoru, čo odráža slabý záujem občanov o záujmovú činnosť, ale aj o iniciatívne riešenie obecných problémov, miestna samospráva nemá partnera pre definovanie a uskutočňovanie rozvojových zámerov - slabá propagácia územia - nízka úroveň starostlivosti o kultúrne pamiatky - neexistujúca kapacita ubytovacích kapacít - nedobudované a neoznačené turistické chodníky, cykloturistické trasy a bežecké trasy - nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb cestovného ruchu - absencia turistických informačných tabúl - absencia cezhraničnej spolupráce - nedostatočné kapacity pre vhodných zahraničných investorov
--	--

Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce - rekonštrukcia a modernizácia obecného kamerového systému a dobudovanie optických sietí - vybudovanie turistickej infraštruktúry (výhliadková veža) - výstavba nových a oprava chodníkov v obci - dostavba ciest v obci - výstavba vodovodných sietí (vodovod, vodojem) - vybudovanie cyklistických a turistických trás - dobudovanie informačných tabúl a označení - rozšírenie cintorína - spolupráca verejného a súkromného sektora v oblasti sociálnej politiky, schopnosť získavať financie z rôznych zdrojov - zapojenie súkromných investorov do rozvoja obce - možnosť využívania a čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ - oživenie priemyselnej a poľnohospodárskej výroby - zvýšenie atraktivity obce pre podnikanie a cestovný ruch - spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami (MAS, mikroregióny, občianske združenia, cezhraničná spolupráca atď.) - možnosti cezhraničnej spolupráce - podpora malých a stredných podnikateľov v cestovnom ruchu zo strany štátu a EÚ - spolupráca s informačnými centrami	- slabý záujem štátu o kompletizáciu technickej infraštruktúry - administratívne zaťažujúce podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov - prírastok tzv. civilizačných chorôb - odliv kvalifikovanejšej pracovnej sily mimo región a/alebo neprispôsobenie sa značnej časti ostatnej pracovnej sily v meste zmeneným požiadavkám na trhu práce - zložité majetkovoprávne vzťahy v obci - vecné bremená - slabá koordinácia všetkých zainteresovaných subjektov regiónu - nízka úroveň priestorového vybavenia kultúrnych akcií, absencia kultúrno-spoločenského areálu - slabé postavenie Slovenska a regiónu na trhu cestovného ruchu - legislatíva obmedzujúca rozvoj turizmu

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 32 SWOT analýza pre Enviromentálnu oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
- zavedený separovaný zber komunálneho odpadu - v obci je evidované chránené vtáčie územie - kvalitný poľnohospodársky fond v prevažnej časti obce pre pestovanie klasických plodín, rozvoj poľnohospodárskej výroby - minerálne pramene s potenciálnym využitím - pestré druhové zastúpenie fauny a flóry - ekologicky nezaťažené životné prostredie	- nízke ekologické povedomie občanov - nedostatočné zabezpečenie protipovodňovej ochrany obce - slabá regulácia Hanigovského potoka - chýbajúca ČOV - zlý technický stav prístavných priekop (rigolov) - absencia využívania alternatívnych zdrojov energie
Príležitosti	Ohrozenia
- regulácia koryta miestneho potoka a revitalizácia jeho okolia - zlepšenie technického stavu prístavných priekop (rigolov) - zvýšenie právneho povedomia obyvateľstva vo sfére životného prostredia - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ - spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami (MAS, mikroregióny, občianske združenia, cezhraničná spolupráca atď.) - zníženie potenciálnych následkov povodní	- extrémne výkyvy počasia (kalamity, prírodné katastrofy) - klimatické zmeny - mäkká legislatíva ochrany životného prostredia - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny - neexistujúci systém motivácie obyvateľov minimalizovať a separovať odpad - administratívne zaťažujúce podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov

Zdroj: vlastné spracovanie

2. Strategická časť

Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je podľa zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja: odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň

obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Strategickým cieľom PRO je trvalo udržateľný rozvoj obce s využitím miestneho potenciálu – ekonomického, ľudského a environmentálneho.

Vízia obce

Chceme, aby Hanigovce do roku 2022 boli obcou:

- s vysokou konkurencieschopnosťou
- dobre hospodáriacou a dobre riadenou obcou
- s rozvinutým turistickým ruchom
- s dokončenou modernou komplexnou infraštruktúrou
- s rozvinutými službami pre občanov
- ktorá podporuje kultúru a šport a pripravuje kultúrne a športové podujatia pre obyvateľov aj návštevníkov obce
- ktorá podporuje ochranu životného prostredia, trvalo udržateľný rozvoj a energetiku nezaťažujúcu životné prostredie

2.1. Sociálna oblasť

V sociálnej oblasti sa obec zameriava na zvýšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom podpory služieb pre obyvateľov. V rámci kultúrnej oblasti všestranne podporovať všetky oblasti kultúrneho života a poskytovať platformu pre vzájomnú komunikáciu a koordináciu významných podujatí. Cieľom je aj podpora športovísk a športových podujatí – podpora rozvoja telesnej kultúry, podporovať útvary talentovanej mládeže a športové kluby v obci. Zlepšenie možnosti voľno-časových aktivít detí, mládeže a dospelých podporujúcich zdravý životný štýl.

V oblasti **kultúry** je cieľom obce výstavba Kultúrno- správnej budovy na realizovanie kultúrno-spoločenských aktivít a usporiadanie kultúrneho podujatia – Dni obce Hanigovce.

V oblasti **rozvoja športu** sa chce obec zamerať na výstavbu športovísk v obci t.j. na vybudovanie nového multifunkčného športového areálu.

Na zlepšenie kvality **voľno-časových služieb** obec plánuje vytvorenie oddychovej zóny.

2.2. Hospodárska oblasť

Snahou obce v oblasti hospodárskeho rastu je vybudovanie a dokončenie chýbajúcej infraštruktúry a služieb na úroveň porovnateľnú s priemerom v SR. Propagácia kultúrnych, historických a prírodných daností obce v oblasti turistického ruchu.

V oblasti **technickej infraštruktúry** sa obec plánuje zamerať na vybudovanie vodovodnej

siete a vodojemu. Dobudovanie, modernizáciu a opravu verejného osvetlenia, kamerového systému a optických sietí.

V oblasti **cestnej infraštruktúry** sa obec plánuje zamerať na výstavbu nových chodníkov a ciest v obci. Opravu a rekonštrukciu prístupných priekop (rigolov). Okrem toho plánuje aj rozšírenie plochy cintorína a spevnenie jeho plôch.

Dôležitou súčasťou rozvoja obce je rozvoj **cestovného ruchu**. Vhodná poloha obce z hľadiska prístupu k miestnym a regionálnym prírodným, kultúrnym a historickým atrakciám vytvára vhodné podmienky pre vybudovanie turistických a cyklistických trás a chodníkov. Obec má taktiež v pláne podporiť cestovný ruch vybudovaním informačných tabúl a označení. Do úvahy pripadá aj rekonštrukcia Hanigovského hradu a výstavba vyhliadkovej veže.

2.3. Enviromentálna oblasť

Víziou obce v environmentálnej oblasti je vybudovanie vysokej kvality ŽP, ktorá je prirodzenou a neoddeliteľnou súčasťou rastu kultúry života a ekonomických aktivít obyvateľov. Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia, využívanie vodných zdrojov, ochrana ovzdušia a nakladanie s odpadmi a celková ochrana a revitalizácia krajiny. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženia životného prostredia, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry.

V oblasti zlepšenia podmienok **nakladania z odpadmi** je zámerom obce vybudovanie čistiarne odpadových vôd (ČOV).

Zlepšenie kvality životného prostredia v oblasti **protipovodňových aktivít** plánuje obec v rámci úpravy (regulácie) koryta Hanigovského potoka.

Strategické ciele

Tab. č. 33 Hierarchia cieľov pre Sociálnu oblasť

Oblasti	1. Sociálna oblasť			
Vízia	Chceme, aby v roku 2022 bola pre obyvateľov obce Hanigovce plnohodnotne zabezpečená kultúra, šport a voľno-časové služby			
Globálne ciele	1. Kvalitná sociálna oblasť s vysokou pridanou hodnotou			
Špecifické ciele	1.1. Rozvoj športovej infraštruktúry	1.2. Rozvoj voľno-časovej a oddychovej infraštruktúry	1.3. Podpora kultúrno-spoločenského života	
Opatrenia	1.1.1. Výstavba športovej infraštruktúry	1.2.1. Vytvorenie voľno-časových a oddychových zón	1.3.1. Výstavba a rekonštrukcia kultúrnych zariadení	1.3.2. Organizácia kultúrno-spoločenských aktivít

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. č. 34 Hierarchia cieľov pre hospodársku oblasť

Oblasti	2. Hospodárska oblasť						
Vízia	Chceme, aby v roku 2022 bola pre obyvateľov obce Hanigovce plnohodnotne zabezpečená komplexná infraštruktúra						
Globálne ciele	2. Konkurencie schopné hospodárstvo s vysokou pridanou hodnotou						
Špecifické ciele	2.1. Rozvoj a obnova technickej infraštruktúry						2.2 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu
Opatrenia	2.1.1. Systém verejného osvetlenia	2.1.2. Systém optických sietí	2.1.3. Bezpečnostný kamerový systém	2.1.4. Systém vodovodnej siete	2.1.5. Systém miestnych komunikácií a chodníkov	2.1.6. Výstavba a rekonštrukcia pietnych miest	2.2.1. Výstavba, rozšírenie a skvalitnenie ponuky služieb cestovného ruchu

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. č. 35 Hierarchia cieľov pre environmentálnu oblasť

Oblasti	3. Enviromentálna oblasť	
Vízia	Chceme, aby v roku 2022 bola pre obyvateľov obce Hanigovce poskytnutá kvalitná úroveň životného prostredia a trvalo udržateľný rozvoj nezaťažujúci životné prostredie	
Globálne ciele	3. Vysoko kvalitná a nezaťažená enviromentálna oblasť s vysokou pridanou hodnotou	
Špecifické ciele	3.1. Ochrana, zvyšovanie kvality a zachovanie životného prostredia pre ďalšie generácie	
Opatrenia	3.1.1. Revitalizácia a úprava vodných tokov	3.1.2. Zvýšenie kvality spracovania odpadov

Zdroj: vlastné spracovanie

3. Programová časť

Programová časť Programu rozvoja obce obsahuje zoznam opatrení a aktivít realizácia ktorých je potrebná na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Obsahuje konkrétne zámery vedenia obce a občanov obce v oblasti sociálnej, oblasti hospodárskej a oblasti environmentálnej až po úroveň opatrení a jednotlivých aktivít potrebných k naplneniu cieľov v daných oblastiach.

Tab. č. 36 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v Sociálnej oblasti

Sociálna oblasť			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma v EUR
1.1. Rozvoj športovej infraštruktúry	1.1.1. Výstavba športovej infraštruktúry	Výstavba multifunkčného športového ihriska	150 000,00
1.2. Rozvoj voľno-časovej a oddychovej infraštruktúry	1.2.1. Vytvorenie voľno-časových a oddychových zón	Oddychové zóny v Hanigovciach	100 000,00
1.3. Podpora kultúrno-spoločenského života	1.3.1. Výstavba a rekonštrukcia kultúrnych zariadení	Kultúrno-správna budova Hanigovce	150 000,00
	1.3.2. Organizácia kultúrno-spoločenských aktivít	Kultúrne podujatie – Dni obce Hanigovce	10 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. č. 37 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v Hospodárskej oblasti

Hospodárska oblasť			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma v EUR
2.1. Rozvoj a obnova technickej infraštruktúry	2.1.1. Systém verejného osvetlenia	Dobudovanie, oprava a modernizácia verejného osvetlenia	100 000,00
	2.1.2. Systém optických sietí	Dobudovanie optických sietí	50 000,00
	2.1.3. Bezpečnostný kamerový systém	Modernizácia kamerového systému	15 000,00
	2.1.4. Systém vodovodnej siete	Vybudovanie vodovodnej siete a výstavba vodojemu	300 000,00
	2.1.5. Systém miestnych komunikácií a chodníkov	Oprava a dostavba miestnych komunikácií (ciest, chodníkov)	80 000,00
		Oprava a rekonštrukcia prícestných priekop (rigolov)	70 000,00
	2.1.6. Výstavba a rekonštrukcia pietnych miest	Rozšírenie plochy cintorína, spevnenie plôch	100 000,00

Hospodárska oblasť			
2.2 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu	2.2.1. Rozšírenie a skvalitnenie ponuky služieb cestovného ruchu	Výstavba, rekonštrukcia turistických a cyklistických trás a chodníkov	100 000,00
		Oprava a rekonštrukcia kultúrnej pamiatky – Hanigovský hrad	100 000,00
		Výstavba vyhliadkovej veže (Vysoká hora)	60 000,00
		Vybudovanie informačných tabúl a označení	10 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. č. 38 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v Enviromentálnej oblasti

Environmentálna oblasť			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma v EUR
3.1. Ochrana, zvyšovanie kvality a zachovanie životného prostredia pre ďalšie generácie	3.1.1. Revitalizácia a úprava vodných tokov	Úprava (regulácia) koryta Hanigovského potoka	100 000,00
	3.1.2. Zvýšenie kvality spracovania odpadov	Vybudovanie čistiarne odpadových vôd (ČOV)	150 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Súčasťou programovej časti okrem zoznamu konkrétnych aktivít a ich finančnej hodnoty je aj súbor merateľných ukazovateľov ktorý je spracovaný podľa oblasti na jednotlivé opatrenia. Pre každý ukazovateľ je daná východisková hodnota (rok 2015) a cieľová hodnota (rok 2022). V prípade výsledku ankety je merateľným ukazovateľom známka 1-5, pričom číslo 1 označuje najlepšiu známku a číslo 5 najhoršiu.

Tab. č. 39 Merateľné ukazovatele pre Sociálnu oblasť

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
1.1.1. Výstavba športovej infraštruktúry	Počet vybudovaných multifunkčných športových ihrísk	počet	0	1

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
1.2.1. Vytvorenie voľno-časových a oddychových zón	Počet oddychových zón v obci	počet	0	1
1.3.1. Výstavba a rekonštrukcia kultúrnych zariadení	Počet vybudovaných, rekonštruovaných kultúrnych zariadení v obci	počet	0	1
1.3.2. Organizácia kultúrno-spoločenských aktivít	Počet kultúrno-spoločenských aktivít	počet	0	1

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. č. 40 Merateľné ukazovatele pre Hospodársku oblasť

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
2.1.1. Systém verejného osvetlenia	Dobudované, opravené a modernizované verejné osvetlenie	m	0	2 000
2.1.2. Systém optických sietí	Počet dobudovaných optických sietí	počet	0	1
2.1.3. Bezpečnostný kamerový systém	Zmodernizovaný kamerový systém	známka 1-5	3	1
2.1.4. Systém vodovodnej siete	Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	m	0	2 000
	Počet vybudovaných vodojemov	počet	0	1
2.1.5. Systém miestnych komunikácií a chodníkov	Dĺžka vystavaných nových chodníkov v obci	m	0	1 000
	Dĺžka opravených a zrekonštruovaných prícestných priekop (rigolov)	m	0	1 500
2.1.6. Výstavba a rekonštrukcia pietnych miest	Veľkosť rozšírenia plochy cintorína	m ²	0	2 000
	Veľkosť spevnených plôch	m ²	0	600
2.2.1. Rozšírenie a skvalitnenie ponuky služieb cestovného ruchu	Dĺžka vybudovaných cyklistických a turistických trás	m	0	4 000
	Dĺžka vybudovaných turistických chodníkov	m	0	4 000
	Počet opravených a zrekonštruovaných kultúrnych pamiatok	počet	0	1

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
	Počet vybudovaných vyhliadkových veží	počet	0	1
	Počet vybudovaných informačných tabúlí a označení	počet	0	20

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. č. 41 Merateľné ukazovatele pre Environmentálnu oblasť

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
3.1.1. Revitalizácia a úprava vodných tokov	Dĺžka upraveného (regulovaného) koryta Hanigovského potoka	m	0	1 000
3.1.2. Zvýšenie kvality spracovania odpadov	Počet vybudovaných čistiarní odpadových vôd (ČOV)	počet	0	1

Zdroj: vlastné spracovanie

4. Realizačná časť

Realizačnú časť programu rozvoja obce tvorí opis organizačného zabezpečenia riadenia, zodpovednosti a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi a subjektmi pri realizácii jednotlivých cieľov vyplývajúcich z *Programu rozvoja obce Hanigovce na roky 2015 – 2022*.

4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRO

Realizácia Programu rozvoja obce Hanigovce bude pozostávať z vykonávania navrhnutých aktivít. Zoznam kľúčových aktivít bude prerokovaný na zasadnutiach obce a bude každoročne aktualizovaný podľa potrieb obce a možností financovania. Manažment obce plní vo vzťahu k Programu rozvoja obce nasledovné úlohy:

- vyčlenenie finančných prostriedkov, ktoré budú potrebné na aktivity
- realizácia projektov, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné
- monitorovanie realizácie projektov a plnenia úloh vyplývajúcich z programu rozvoja obce

Aktivity budú komunikované verejnosti prostredníctvom webovej stránky obce a úradnej tabule.

4.2. Komunikačná stratégia

O realizácii jednotlivých aktivít, ktoré sú naplánované v rámci spracovaného Programu rozvoja obce bude verejnosť informovaná prostredníctvom webovej stránky obce ako aj úradnej tabule. Každý rok sa uskutoční stretnutie pracovnej skupiny pre monitorovanie a hodnotenie PRO z dôvodu aktualizácie realizácie jednotlivých aktivít ich finančnej hodnoty, časového harmonogramu, zdrojov financovania a súladu realizácie so schváleným PRO.

4.3. Monitorovanie a hodnotenie

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PRO. Obec bude postupovať podľa Plánu priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2015 - 2022. Výstupom procesu bude správa o monitorovaní a správa o hodnotení, s ktorou budú oboznámení poslanci Obecného zastupiteľstva obce Hanigovce, pracovníci obecného úradu a verejnosť.

Plán priebežného hodnotenia PRO na programové obdobie 2015 -2022 zahŕňa výkon kontroly a spôsob hodnotenia PRO. Hodnotenie jednotlivých častí PRO alebo PRO ako celku je definované dôvodom výkonu kontroly a periodicitou výkonu kontroly.

Dôvodom pre výkon hodnotenia na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obecného zastupiteľstva, koordinátora PRO prípadne na základe podnetu zo strany kontrolóra obce, na základe auditu prípadne na základe protokolu NKÚ SR môže byť nesúlad spracovaného PRO s jeho jednotlivými cieľmi a aktivitami na ich splnenie a ich skutočnou realizáciou či po stránke obsahovej alebo finančnej.

Hodnotením získame poznatky, ktoré môžeme zapracovať do už schváleného PRO formou doplnenia PRO a jeho schválením členmi obecného zastupiteľstva.

Periodicita tohto hodnotenia u strategického hodnotenia je 2 roky po schválení PRO a tematické hodnotenie každý rok po schválení PRO počas celého programového obdobia 2015 – 2022. Ostatné druhy hodnotení PRO budeme realizovať na základe vzniknutej spoločenskej potreby.

Tab. č. 42 Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2015 - 2022

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	2017	Na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obce, koordinátora PRO
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie		Na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obce, podnetu občanov, koordinátora PRO
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PRO	2016	Na základe nesúladu medzi plánovanými aktivitami a cieľmi so skutočnosťou
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		Nesúlad medzi cieľmi stanovenými v PRO a ich značnom odklone v skutočnosti
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby, návrh na revíziu prípadne doplnenie PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti		Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov, podnetu kontrolóra obce, podnetov z kontroly, na základe auditu, na základe protokolu NKÚ SR
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby

Zdroj: Vlastné spracovanie

4.4. Akčný plán

Akčný plán obsahuje zoznam aktivít na daný rozpočtový rok s výhľadom na najbližšie roky a zahŕňa časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít z PRO.

V akčnom pláne sú zaznamenané jednotlivé aktivity v rámci jednotlivých oblastí, ktoré sú realizované v danom roku a ktoré plánuje obec realizovať v najbližších rokoch. Je tam uvedený stručný popis aktivity, zapojenie subjektov alebo partnerov a objem a zdroje finančných prostriedkov potrebných na realizáciu jednotlivých aktivít.

Aktualizácia akčného plánu bude vykonávaná 1 x ročne na základe už realizovaných aktivít s výhľadom na realizáciu aktivít na základe predpokladaných výziev z jednotlivých Operačných programov prípadne na základe realizácie aktivít z ich zdrojov vrátane rozpočtu obce.

Pri spracovaní akčného plánu sa vychádzalo z tabuľky ex – ante hodnotenia PHSR za predchádzajúce plánovacie obdobie a priorít realizovania jednotlivých aktivít, ktoré sú v danom čase aktuálne realizovateľné. Akčný plán tvorí prílohu k PRO.

5. Finančná časť

Vo finančnej časti Programu rozvoja obce sú uvedené viac zdrojové formy financovania, ktoré budú priebežne dopĺňané na základe Operačných programov a iných možných finančných zdrojov z ktorých bude realizácia jednotlivých opatrení financovaná.

Tab. č. 43 Predpokladané zdroje financovania jednotlivých opatrení

	Celkové náklady	EÚ	Štát	Verejné zdroje		Spolu	Súkromné zdroje
				VÚC	Obec		
Sociálna oblasť							
Opatrenie 1.1.1.	150 000,00	127 500,00	22 500,00	0	0,00	150 000,00	0
Opatrenie 1.2.1.	100 000,00	85 000,00	15 000,00	0	0,00	100 000,00	0
Opatrenie 1.3.1.	150 000,00	127 500,00	22 500,00	0	0,00	150 000,00	0
Opatrenie 1.3.2.	10 000,00	8 500,00	1 500,00	0	0,00	10 000,00	0
Hospodárska oblasť							
Opatrenie 2.1.1.	100 000,00	85 000,00	15 000,00	0	0,00	100 000,00	0
Opatrenie 2.1.2.	50 000,00	42 500,00	7 500,00	0	0,00	50 000,00	0
Opatrenie 2.1.3.	15 000,00	12 750,00	2 250,00	0	0,00	15 000,00	0
Opatrenie 2.1.4.	300 000,00	255 000,00	45 000,00	0	0,00	300 000,00	0
Opatrenie 2.1.5.	150 000,00	127 500,00	22 500,00	0	0,00	150 000,00	0
Opatrenie 2.1.6.	100 000,00	85 000,00	15 000,00	0	0,00	100 000,00	0
Opatrenie 2.2.1.	270 000,00	229 500,00	40 500,00	0	0,00	270 000,00	0
Environmentálna oblasť							
Opatrenie 3.1.1	100 000,00	85 000,00	15 000,00	0	0,00	100 000,00	0
Opatrenie 3.1.2	150 000,00	127 500,00	22 500,00	0	0,00	150 000,00	0

Zdroj: vlastné spracovanie

5.1. Indikatívny finančný plán PRO

V tabuľke č. 44 Indikatívny finančný plán PRO, uvádzame predpokladané ročné finančné náklady v rámci jednotlivých oblastí na základe predpokladaných výziev z jednotlivých operačných programov a na základe finančných nákladov na realizáciu jednotlivých aktivít.

V prípade zmeny harmonogramu výziev z jednotlivých operačných programov a tým aj k podstatným rozdielom v indikatívnom finančnom rozpočte na celé programové obdobie bude potrebné na základe vykonania hodnotenia finančnej časti PRO upraviť indikatívny rozpočet na programové obdobie podľa jednotlivých oblastí a aj ako celok.

Tab. č. 44 Indikatívny finančný plán PRO na roky 2015-2022 v EUR

	Rok								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Spolu
Sociálna oblasť	0	260 000	0	150 000	0	0	0	0	410 000
Hospodárska oblasť	0	110 000	410 000	100 000	315 000	50 000	0	0	985 000
Enviromentálna oblasť	0	100 000	0	0	0	150 000	0	0	250 000
Spolu	0	470 000	410 000	250 000	315 000	200 000	0	0	1 645 000

Zdroj: vlastné spracovanie

6. Záver

Spracovaním Programu rozvoja obce Hanigovce vznikol strategický strednodobý dokument v záujme zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a regiónu, ktorý je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja obce v jej jednotlivých oblastiach.

Program rozvoja obce vychádza z prioritných potrieb obce a z možností ich realizácie s cieľom zlepšovať životné podmienky jej obyvateľov a zvyšovať konkurencie schopnosť regiónu.

Program rozvoja obce je otvorený dokument, ktorý bude pravidelne vyhodnocovaný a aktualizovaný podľa vyžadujúcich si potrieb na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Zodpovednosť za administratívne zabezpečenie a za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít obsiahnutých v programe má obecné zastupiteľstvo, starosta obce a príslušné komisie zriadené pri obecnom zastupiteľstve. Predpokladom pre úspešnú realizáciu rozvojových zámerov obce je aktívny prístup volených zástupcov v obecnom zastupiteľstve pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní možností financovania plánovaných aktivít.

Kolektív spracovateľov Programu rozvoja obce ďakuje všetkým zúčastneným za vynaložené úsilie a čas.

Predmetný Program rozvoja obce bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... /UMZ č.

.....

pečiatka obce

.....

starosta obce

7. Prílohy

Príloha č.1 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov spracovania PRO

Príloha č.2 Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO

Príloha č. 3 Zoznam skratiek použitých v PRO

Príloha č.4 Akčný plán

Príloha č. 1 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov spracovania PRO

Členovia riadiaceho tímu:

Starosta obce: Alena Havrilová

Poslanci:

Ľuboš Rabatin
Marián Kocvár
Pavol Havrila
Zdenko Čekan
Ľuboslav Hudák

Partner spracovania PRO: Agentúra regionálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja
(PaedDr. Peter Škerlík)

Príloha č. 2 Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO

1. Koncepcia územného rozvoja Slovensko 2001
2. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hanigovce
3. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja
4. Komunitný plán obce Hanigovce
5. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2010
6. Stratégia Európa 2020
7. Spoločný strategický rámec EK
8. Materiály Európskej komisie k programovému obdobiu 2014-2020 a politiky súdržnosti
9. Integrovaný regionálny operačný program
10. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov
11. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov
12. Štatistický úrad SR databáza DATAcube
13. Metodika na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja
14. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR
15. JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013, Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Domy v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-293-2

Príloha č. 3 Zoznam skratiek použitých v PRO

Skratka	Vysvetlenie
AP	Akčný plán
BD	Bytový dom
CR	Cestovný ruch
ČOV	Čistiareň odpadových vôd
DD	Domov dôchodcov
KD	Kultúrny dom
DSS	Domov sociálnych služieb
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
IBV	Individuálna bytová výstavba
IKT	Informačné a komunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
IS	Inžinierske siete
LEADER	Spojenie pre ekonomický rozvoj vidieckych komunít
MAS	Miestna akčná skupina
MRK	Marginalizovaná rómska komunita
MŠ	Materská škola
NFP	Nenávratné finančné prostriedky
NO	Nezisková organizácia
NSRR	Národná stratégia regionálneho rozvoja
OcÚ	Obecný úrad
OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
OP	Operačný program
OZ	Obecné zastupiteľstvo
O.Z.	Občianske združenie
PD	Projektová dokumentácia
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PRO	Program rozvoja obce
PSK	Prešovský samosprávny kraj
RLZ	Riadenie ľudských zdrojov
ROP	Regionálny operačný program
SAD	Slovenská autobusová doprava
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR	Slovenská republika
SWOT	Silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoba
ŠR	Štátny rozpočet
ŠÚ	Štatistický úrad
ÚPNO	Územný plán obce
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VO	Verejné osvetlenie
VÚC	Vyšší územný celok
ZŠ	Základná škola
ŽP	Životné prostredie

Príloha č. 4 Akčný plán**Rok 2015**

Obec neplánuje realizáciu žiadnych aktivít.

Rok 2016

Sociálna oblasť				
Opatrenie	Aktivita	Termín	Subjekty	Financovanie
1.2.1. Vytvorenie voľno-časových a oddychových zón	Oddychové zóny v Hanigovciach		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR
1.3.1. Výstavba a rekonštrukcia kultúrnych zariadení	Kultúrno-správna budova Hanigovce		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR
1.3.2. Organizácia kultúrno-spoločenských aktivít	Kultúrne podujatie – Dni obce Hanigovce		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR

Hospodárska oblasť				
Opatrenie	Aktivita	Termín	Subjekty	Financovanie
2.2.1. Rozšírenie a skvalitnenie ponuky služieb cestovného ruchu	Výstavba, rekonštrukcia turistických a cyklistických trás a chodníkov		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR
2.2.1. Rozšírenie a skvalitnenie ponuky služieb cestovného ruchu	Vybudovanie informačných tabúl a označení		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR

Enviromentálna oblasť				
Opatrenie	Aktivita	Termín	Subjekty	Financovanie
3.1.1. Revitalizácia a úprava vodných tokov	Úprava (regulácia) koryta Hanigovského potoka		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR

Rok 2017

Hospodárska oblasť				
Opatrenie	Aktivita	Termín	Subjekty	Financovanie
2.1.1. Systém verejného osvetlenia	Dobudovanie, oprava a modernizácia verejného osvetlenia		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR
2.1.5. Systém miestnych komunikácií a chodníkov	Oprava a dostavba miestnych komunikácií (ciest, chodníkov)		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR
2.1.5. Systém miestnych komunikácií a chodníkov	Oprava a rekonštrukcia prícestných priekop (rigolov)		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR
2.2.1. Rozšírenie a skvalitnenie ponuky služieb cestovného ruchu	Oprava a rekonštrukcia kultúrnej pamiatky – Hanigovský hrad		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR
2.2.1. Rozšírenie a skvalitnenie ponuky služieb cestovného ruchu	Výstavba vyhliadkovej veže		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR

Predpokladané aktivity**Rok 2018**

Sociálna oblasť				
Opatrenie	Aktivita	Termín	Subjekty	Financovanie
1.1.1. Výstavba športovej infraštruktúry	Výstavba multifunkčného športového ihriska		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR

Hospodárska oblasť				
Opatrenie	Aktivita	Termín	Subjekty	Financovanie
2.1.6. Výstavba a rekonštrukcia pietnych miest	Rozšírenie plochy cintorína, spevnenie plôch		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR

Rok 2019

Hospodárska oblasť				
Opatrenie	Aktivita	Termín	Subjekty	Financovanie
2.1.3. Bezpečnostný kamerový systém	Modernizácia kamerového systému		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR
2.1.4. Systém vodovodnej siete	Vybudovanie vodovodnej siete a výstavba vodojemu		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR

Rok 2020

Hospodárska oblasť				
Opatrenie	Aktivita	Termín	Subjekty	Financovanie
2.1.2. Systém optických sietí	Dobudovanie optických sietí		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR

Enviromentálna oblasť				
Opatrenie	Aktivita	Termín	Subjekty	Financovanie
3.1.2. Zvýšenie kvality spracovania odpadov	Vybudovanie čistiarne odpadových vôd (ČOV)		Obec Hanigovce	EÚ + ŠR